

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pet-
tina enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 105.

Sreda, 31. decembra 1930.

Leto V.

Naš jubilej.

Čitajte »Delavsko Politiko«!

Z današnjim dnevom završuje »Delavska Politika« svoj peti letnik. Slaveč ta skromni jubilej petletnice lahko s ponosom gledamo na nje preteklost, z zadoščenjem na nje sedanjost in z zaupanjem na nje bodočnost.

»Delavska Politika« je edini v slovenskem jeziku izhajajoči informativni list, ki temelji na nazorih socializma in ki zastopa in brani edinole koristi proletarskega dela našega naroda, delavcev, nameščenecv in konzumentov in prav nikogar drugega. Ne brani pa samo njih materialnih koristi, temveč tudi njih idealne in moralne interese ter njih vpliv na javno in družabno življenje.

To nalogo hoče, v kolikor ji bo po razmerah mogoče, vršiti tudi v bodoče v zvestobi do vzvišenih idealov socializma. »Delavska Politika« bo tudi v bodoče taka, kakršna je, ali pa je sploh ne bo.

Če je delavski pokret pri nas razmeroma še šibek in njegov vpliv slaboten, so tega krivi edinole delavci sami in nihče drugi. Ne precejujemo vpliva delavskega pokreta na naše javno življenje, ugotavljamo pa, da je v sedanjem splošnem duhovnem razpoloženju v naših krajih delavski pokret edina svetla točka in da mora vsaka uvidelna vlada z njegovim stvarnim, resnim, doslednim, vztrajnim in iskrenim stremeljem računati in ga respektirati.

Nekaterim je sicer »Delavska Politika« premalo radikalna. Ti naj vpoštevajo čas in razmere, pa tudi to, da besedni radikalizem ni vse — delati za uresničenje idealov, to je glavno.

Ob petletnici se moramo spomniti vseh onih, ki so pripomogli, da se je »Delavska Politika« srečno prebila skozi prvih in najtežjih pet let svojega obstanka in da ima danes moralno in materialno zasiguran svoj obstoj.

Ti so naši požrtvovalni sodelavci, ki ne sodelujejo za denar, temveč iz ljubezni do stvari in dalje naši zvesti naročniki. Ob tej priliki pa ne moremo prezreti niti naših inserentov. Nekateri sicer menijo, da inserati ne spadajo v »Delavsko Politiko«; toda »Delavska Politika« se more vzdrževati edinole z naročninami in inserati. Naš zaslužek je pošten in je za list važen, da imamo račun v ravnotežju in da smo gospodarsko samostojni, ker smo tako tudi duhovno lahko neodvisni. Želimo našim inserentom, ki nas v tem oziru podpirajo, najboljšo srečo pri kupčiji in smatramo, da so sami odgovorni, da naše naročnike dobro postrežejo, ker uredništvo ne more prevzemati odgovornosti.

Mnogi izražajo željo, naj bi »Delavska Politika« postala dnevnik. To je želja nas vseh. Toda raje imamo majhen, pa gospodarsko dobro zasiguran list, ki je samo naš in čisto naš, kakor pa velik list, ki bi se moral boriti s finančnimi težkočami. Ustanovitev dnevnika je odvisna od naših naročnikov. Naj naši naročniki in prijatelji preskrbe, da se številni stalnih naročnikov podvoji, potem bomo kmalu imeli dnevnik. Eksperimentov pa z »Delavsko Politiko« ne bomo delali.

Vabimo svoje prijatelje, naročnike in čitatelje, da agitirajo za »Delavsko Politiko«, da nam pridobijo novih naročnikov in prijateljev, vsem delavcem pa, zlasti tistim, ki

Naročnikom in čitateljem ob novem letu 1931.

Pet let izhaja naša »Delavska Politika«. Jubilej! Slovesen trenutek, ki dokazuje, kaj zmore delavstvo ob svojem majhnem naporu in kaj bi zmoglo, če bi le nekaj več svojih moči posvetilo razširjenju »Delavske Politike« med organiziranim in neorganiziranim delavstvom. Naročnik našega lista mora postati vsak delavski zaupnik, vsak delavec, vsak socialist. Le majhna žrtev je to!

Uredništvo in uprava »Delavske Politike« sta se potrudila, da je bil list urejevan kar najbolje. Vsa jasnost je mnenja, da je edino »Delavska Politika« tudi v sedanjem času znala čuvati časniški ugled s tem, da je imela in tudi povedala svoje pravo mnenje, ki je bilo pogostoma za kratkovidno javnost senzacija, za javne oblasti pa blagohoten nasvet, kakšni so in kako naj se čuvajo interesi delovnega naroda v državi. Resnost našega lista prekaša

daleč našo domačo publicistiko. Požrtvovalnost in žrtve niso bile zaman!

Sedaj naprej!

V novem letu se mora naše delo, naše žrtve pomnožiti. Zaupanje imamo do Vas, cenjeni prijatelji, zato Vam vsem želimo

najsrečnejšo novo leto 1931

zahvaljujoč se Vam za naklonjenost in z iskreno prošnjo, da pomagate list razširiti in utrditi.

Noben idejni pobornik socializma, noben strokovno organizirani delavec in nameščenec ne sme biti brez lista »Delavska Politika«. Močna je organizacija, močnejši je tisk!

Družji naj nas isto prepričanje okoli naših ustanov!

Srečno novo leto vsem, ki se bodo tega tudi zavedali.

V Mariboru, dne 31. dec. 1930.

UREDNIŠTVO UPRAVA.

Bojkot Italije potrjujejo — kapitalisti.

Nobene pare posojila Italiji!

»Newyork Times« objavlja članek, v katerem dokazuje, da Italiji ni mogoče dati posojila, ki vodi politiko, ki ni samo nepomirljiva, marveč naravnost agresivna; tako dolgo ne more računati na to, da bi imela uspeh pri najemanju posojila, dokler ne spremeni svojo dosedanje politiko. Inicijativa za ta bojkot je sicer prišla od evropskih finančnikov, vendar Amerika ne more podpirati teženj, ki streme za rušitvijo miru.

Italija naj poizkusi svojo nepomirljivost na lastni koži. Tako predsedata italijansko hujskanje tudi ameriškim kapitalistom.

Gladovna stavka konfinirancev v Italiji.

Italija je ob zadnjih persekucijah konfinirala mnogo Slovanov na raznih otokih. Konfinirancem so bile znižane dnevnice od 10 na 5 lir (Din 14). Konfiniranci se nahajajo na Ponzi, na kazenskem otoku Gento Tone pri Neaplju in na Liparskih otokih. Vseh konfinirancev je 55 iz Julijske krajine. Ko so se pritožili, so jih postavili pred sodišče zaradi upora. Konfiniranci so pričeli vsled tega z gladovno stavko, ki se je pričela pred božičem; policija jih hoče z grožnjami ustrahovati.

Ministrski obisk.

Grški predsednik vlade v Jugoslaviji

Predsednik grške vlade Venizelos se je mudil dne 28. dec. v Beogradu. Konferiral je s predsednikom vlade Živkovičem in zunanjim ministrom dr. Marinkovičem. Obiskal bo še druga evropska glavna mesta.

Grško časopisje ugotavlja ob tej priliki, da grško-turška pogodba ni naperjena proti mali antanti.

Zopet politična izpremembra v Rusiji.

Čiščenje v prvih vrstah.

Odstavljeni so bili od vrhovnega gospodarskega sveta Tompski, Dagodov in Isinski. — Rykov je sam prosil za demisijo ter postane najbrže poslanik v Londonu. Rykovo mesto je zavzel Vačeslav Molotov in s tem postal novi ruski kancler kot predsednik sveta ljudskih komisarjev.

jim slabe razmere ne dopuščajo, da bi se naročili na list, pa ključemo: Če že »Delavske Politike« ne morete naročiti, pa jo vsaj čitajte!

Naš jubilej, jubilej »Delavske Politike«, bodi opomin, za razširjanje in čitanje našega socialističnega tiska!

Širite naš list!

Izjava.

V številki 97 z dne 29. nov. 1930 je v našem listu izšel članek s šifro M—č pod naslovom:

»Ruški kmet so siti tlačanstva na posestvu italijanskega državljana grofa Zabea na Fali. Za agrarno reformo.«

med drugim z vsebino, da graščak na Fali grof dr. Zabeo Alfonz na svojem ogromnem posestvu zaposluje samo 2 osebi, oskrbnika in 1 šafarja, dočim da že od davnih časov obdelujejo graščinsko zemljo mali kmeti in kočarji, ki plačujejo veleposestniku najemnino v obliki polovice pridelanih poljskih pridelkov, zopet drugi, da morajo delati na grofovi zemlji po 30 dni na leto, da so dejansko odnosi kmetov v občinah Ruta, Kumen, Fala, Cinžat in Ruše do veleposestnika nespremenjeni kakor so bili v dobi obvezne tlake leta 1848, ko je bila tlaka kakor pravijo odpravljena, da je v okolišju graščine naseljenih nad 150 najrevnejših kmečkih družin, ki po večini nimajo niti svoje bajte, veliko jih stanuje v napol podrtih graščinskih kočah, 4 take bajte da so se že podrele, ker jih grof smi hotel dati popraviti, da je vse to stanje prebudilo okoliške male kmete, da zahteva grof sedaj že za nabiranje naravnih darov na graščinskem posestvu (gob, malin, brusnic, črnic, jagod) posebno priznalnino, da na tisoče kubičnih metrov drv segnje vsako leto v teh gozdovih, ki jih nihče ne sme spraviti k svojemu štedilniku, ne da bi plačal zanje visoko odkupnino, da stane 1 meter kubičnih drv v podnožju Pohorja Din 140.— kakor v kateremkoli drugem mestu Jugoslavije, da so oblasti pri italijanskem grofu pred par meseci zaplenile 26 karabink. — Gorenji članek smo objavili ob nepoznanju dejanskih razmer, zanašajoč se na objektivnost in resnicoljubnost pisca članka. Ker nečemo vedoma delati nikomur krivice, lojalno preključemo in obžalujemo vse zgoraj posamič navedene očitke kakor tudi tendenco celotnega članka ter se zahvaljujemo g. grofu dr. Alfonzu Zabeo na Fali, da je odstopil od kazenskega progona. — V Mariboru, 27. dec. 1930. — Uredništvo.

V organizacije!

Cerkev je še vedno za ohranitev kapitalističnega gospodarstva.

Novo leto pričenjamo. Če se vprašamo, kaj in koliko smo storili v minulemu letu za strokovne organizacije, za gospodarske in kulturne organizacije, lahko sicer trdimo, da smo delali, se trudili, vendar si vsak sam lahko očita, da smo storili premalo, ker organizacijskega in kulturnega dela ni nikdar dovolj opravljenega. Nadomestimo zamujeno v novem letu!

Papež je obljubil novo encikliko, to je nadaljevanje enciklike »De rerum novarum«, v kateri bo razpravljalo o socialnih vprašanjih in o zakonu. Že vnaprej izjavlja papež, da vztraja glede socialnega vprašanja na stališču prve okrožnice, ki v bistvu ne vsebuje nič drugega, kakor da je treba kapitaliste toliko popboljšati in jih vzgojiti v krščanskih čednostih, da ne bodo izkoriščali delavstva, ampak delili z njim kruh pravično.

Ta nauk je jako lep. Toda cerkev pozablja, da velekapitalizem nima srca, nima duše in da je zaradi tega njega vzgoja nemogoča in da čednostni nauki ostajajo, če jih je še toliko, le pobožne želje.

Socialne razmere so plod gospodarstva. Gospodarstvo ne deli sadov dela, zato bi se moral cerkveni poglavar postaviti vsaj na stališče, da se mora uveljaviti vsaj načelo pravične delitve sadov dela. Če že ni mogoče popboljšati kapitalizma, so tu politične državne oblasti, ki morajo stremeti za tem, da uživajo sadove dela vsi državljani. To stališče bi bilo po našem mnenju vsaj praktično, realno, ki mora ob resni volji privesti vsaj do delnega olajšanja socialnih razmer.

Ni to naš ideal. Vendar omenjamo to dejstvo zaradi tega, ker stoji na tem stališču zlasti tudi ameriške in angleške delavske strokovne organizacije, ki že več desetletij propagirajo socializacijo industrije in poddržavljenje obratov, ki služijo javnemu prometu.

Kolikor nam je doslej znanega o nameravani papeževi okrožnici, se pa postavlja cerkev še vedno na staro stališče, ki v razvoju ni več utemeljeno.

Če pregledamo vse milijone nezaposlenih delavcev po svetu, nam mora biti jasno, da nekaj ni prav in da naraščanje nezaposlenosti vodi družbo v grozno katastrofo, ki mora logično zapustiti grozne posledice. Proti tej katastrofi so dolžne ukreniti potrebno države in tudi mogočna rimska cerkev bi morala konkretizirati spričo položaja pozitivne svoje stališče, ker je stvar eminentno aktualna in je ne odpravijo ne lepe besede ne brutalna sila.

Izpregovorili smo o temi z blagohotnim namenom, da se razpravlja o problemu resno, dasi ne upamo, da bi naš apel naletel na poslušna ušesa.

Za nas velja staro načelo:

Gradimo in zgradimo svoje delavske organizacije, da si izboljšamo socialni položaj in da s svojimi močnimi organizacijami obvarujemo sebe in kulturo pred nesrečo.

Dobre, močne in načelne delavske organizacije so potrebne, so edino naše zatočišče; zato jih gradimo v letu 1931 še bolj pridno in vestno kakor smo jih gradili v minulemu letu!

Predsednik vlade o sistemu in namenu vladavine.

Za pravo in koristno demokracijo je bilo delavstvo vedno.

Božične »Novosti« v Zagrebu objavljajo potom B. Straričiča patriotičen članek, v katerem citirajo izjave in mnenje predsednika vlade generala Pere Živkovića.

»Povsem gotovo je, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Toda, tudi če ne bi bili, je zopet objektivno povsem gotovo, da imajo vsi južni Slovani najvišji interes, da imajo eno državo, močno in urejeno in da v njej živijo vsi, zavedajoč se pripadnosti enemu domu.«

»Ali z desetletnim napačnim delom se je stvar preobrnila, razburkala, zastrupila z različnimi »mišljenji« in tolmačenjem »narodne volje«. KomPLICIRALA in komPLICIRALA se je stvar do absurdnosti in ni mnogo manjkalo, da ni prišlo do zla, da falzificirajo najnesposobnejši narodno voljo.«

»Objektivna je resnica, da Jugoslavija ni nastala po kakem računu čistega razuma od zgoraj, nego po volji naroda.«

»Ne maram diskuzije, ne maram prepira. Preveč nam je potrebna vsa sila, vsa energija za delo.«

»Kako se more trditi, da je ta režim »diktatura«! Pa ni! Kakšna diktatura! Namen je, da se prepreči vse očitne motnje pravilnega dela čimprej. Nikjer ni sledu o kakem nasilstvu. Dela se samo to, kar narod hoče. Obstojne banske uprave, obstoja vrhovni zakonodajni svet, različne korporacije, institucije in druge organizacije, s katerimi vlada sodeluje. Kje še imate kaj takega v državah z diktatorsko vladavino? Vse se dela po gotovih demokratskih principih in vse se bo postopoma razvilo in uredilo v pravo in koristno demokracijo.«

Svoje stališče o vzrokih, ki so dovedli do današnje vladavine, smo že ponovno povedali svoje mnenje. Pravi vzrok je neumnost neke jugoslovanske buržoazije, ki tudi danes ne molči. Pomembno pa je, da predsednik vlade poudarja, da je cilj režima prava in koristna demokracija. Obeh pristaši smo tudi mi in zaradi nas niso bile potrebne prav nobene izpremembe, ker znamo ceniti pomen najširše, to je splošne demokracije ter se upiramo in borimo samo takrat, kadar gre za naše pravice, to je proti krivicam, ki jih nam hoče delati meščanska družba kot taka, kar je pa naša naravna moralna in z zakoni utemeljena pravica.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori svojo dolžnost takoj!

Ant. Zugwitz, ml.:

Pot čez Ocean in življenje v Buenos Airesu

Lepa jesenska sobota je. Cel dan že pohajam pred hišo. Nemiren se poslavljam od gorskih velikanov, preden nastopim svojo dolgo pot čez morje.

Dan se nagiba h koncu. Prišel je čas slovesa. Domači me spremljajo na postajo. Poslednjič si stisnemo roke. Vlak že stoji pripravljen, da me odvede v daljine, nepoznane kraje. Pozdravljeni domači, pozdravljena lepa Gorenjska!

Vlak je potegnil z domače postaje Jesenice preko meje; v pol uri smo že v Podrožčici v Nemški Avstriji in ob polnoči v Beljaku. Dalje in dalje je brzlet stroj. Lepa je bila vožnja med tirolskimi hribi. Ko vstane solnce, smo že v Salzburgu in potem se vozimo po bavarski nižini proti Monakovu. V Monakovu je bilo treba prestopiti za Hamburg. Požurim se, da dobim še mesto v brzovlaku.

Vreme se nam je popoldan izneverilo in je začelo pošteno deževati. Ali nam, ki se vozimo, to pač ne škodi. Še ljubito nam je, da vsaj ne trpi-

Gospodarstvo komisarjev v ustanovah socialnega zavarovanja.

Kritika bivšega komisarja SUZOR-a, nakupovanje neuporabnih stavbišč in manjvrednih objektov za drag denar.

Dne 12. dec. se je vršila v Zagrebu plenarna seja Zagrebške zbornice za trgovino, obrt in industrijo, na kateri so odlični predstavniki jugoslovanskega gospodarstva iznesli svoje želje, načrte in kritike. Z govori posameznih delegatov na tej konferenci se ne mislimo baviti, ker dobro poznamo miselnost naših gospodarskih krogov, ki težnjam delavstva ni nič kaj naklonjena. Omeniti hočemo samo izvajanja člana zbornice in bivšega komisarja Osr. urada za zavarovanje delavcev, g. Amadea Carneluttija, ki mečejo čudno luč na gospodarjenje komisarjev v tej za delavstvo tako važni instituciji. Član zbornice g. Vajda je interpeliral predsedstvo glede skorajšnjih volitev ravnateljstva Osr. urada. Inž. Carnelutti je na to odgovoril približno tole:

Ko so leta 1929 delavski zastopniki odklonili sodelovanje v ravnateljstvu Osr. urada, ker, odkar je obstojal novi zavarovalni zakon, niso bile razpisane zakonito določene volitve v upravo zavoda, so s svojo abstinenco povzročili, da ravnateljstvo ni bilo več sklepčno. Zato je minister imenoval tako za Osr. urad kakor tudi za Okrožne urade posebne komisarje iz vrst delodajalcev in višjih uradnikov. Komisarjem Osr. urada je bil imenovan Carnelutti. Ko je v juniju tek leta mesto dotedanjega ministra za socialno politiko dr. Drinkovića prevzel ministrske posle zopet bivši minister Nikola Preka, je ta takoj odstavil prejšnje komisarje in imenoval nove.

V bistvu bi se s tem ničesar ne spremenilo, če bi novi komisarji hoteli poslušati nasvete izkušenih vodilnih uradnikov socialnega zavarovanja, ki so po sodbi govornika skoz in skoz stvarni, pravični, neoporečni in pošteno vredni. Vendar ni bilo tako; ti novi komisarji, ki ne poznajo predpisov zavarovalnega zakona, izdajajo čisto odredbe, ki niso v skladu z interesi delavskega zavarovanja, ampak so celo v škodo ugledu in premoženju te ustanove. Govornik utemeljuje to z navedbo dveh slučajev:

Osr. urad poseduje na otoku Rab zdravilišče »Jadran« s 30 posteljami, ki pa je postalo mnogo premajhno in bi se moralo razširiti. V ta namen se je pogajalo za nakup velike vile — panziona, ki stoji le par metrov oddaljena od sanatorija »Jadran«. S tem bi se brez zvišanja režijskih stroškov in pod isto upravo moglo povečati sanatorij na 70 postelj. Komisar Odič pa ni bil za ta aranžman, temveč je kupil na otoku Krku »Hotel Bosna« za 1 mili-

jon 300.000 dinarjev, dasiravno ga strokovnjaki cenijo komaj za polovico te vsote. Poleg tega bi se moralo — tako se govori — vanj investirati še 1 milijon dinarjev, če bi se ga hotelo napraviti uporabnega za sanatorij.

Nadalje se že dalje časa čuti potreba po obmorskem zdravilišču v južni Dalmaciji, z 80 do 100 posteljami. Najprimernejši prostor za tako zdravilišče bi bila okolica Splita radi ugodnega podnebja, ker bi bilo lahko celo leto odprto in pa, ker so tam prometne zveze zelo ugodne, bodisi po suhem ali po morju. Nameravalo se je kupiti primerno stavbišče ali primerno gotovo zgradbo. Inž. Carnelutti se je odločno zavzel za zadnje stališče, posebno, ker se je nudila ugodna prilika, da se kupi tamošnji »Park Hotel«, lepa, popolnoma opremljena velika zgradba, z velikim senčnatim parkom in zdravno pitno vodo. Tudi cena ni bila pretirana. Ko se je zvedelo, da se pogaja SUZOR za nakup tega objekta, je prihajalo še polno drugih ponudb za prodajo, kakor tudi od občin, ki so bile pripravljene razna lepa stavbišča brezplačno dati na razpolago. Osr. urad je v sporazumu z bivšim ministrom dr. Drinkovićem poslal na lice mesta posebno komisijo, da vse te predloge in načrte prouči pod vodstvom strokovnjaka dr. Dežmana, ki je napravil o tem tudi izčrpno poročilo.

Novi komisar, ki je medtem prevzel posle, se pa na vse to ni oziral, temveč je kratkoma kupil v okolici Dubrovnika zemljišče »Zaton«, v izmeri 60.000 kvadr. metrov po 20 dinarjev za meter, skupno torej za 1.200.000 dinarjev. To zemljišče je pa za nameravane svrhe čisto neuporabno, ker je oddaljeno od Dubrovnika 20 km proti severu, je nepristopno, ker je najbližja cesta oddaljena 5 km, je popolnoma brez vsakega rastlinstva, brez vode, in obstoji edinole iz kraškega kamenja. Zemljišče nima sploh nobene vrednosti.

Zakaj je komisar kupil »Hotel Bosna« na Krku in zakaj ta pusti svet na Zatonu, medtem ko so mestne občine Hvar, Starigrad, Vrbovsko, Korčula itd. ponujale boljša zemljišča zastonj in je občina Orebič ponujala ono krasno obrežje med Orebičem in Kučištem, na katerem se razprostira lep gozd, ki ima cesto in vodovod, v trajni najem za 2.50 Din takse in 500 Din letne najemnine? Vse to kaže nerazumevanje komisarja za potrebe delavskega zavarovanja.

Govornik predlaga, naj se pošlje predsedniku vlade spomenica, ki naj

mu predoči škodljivo postopanje komisarjev v zavodih socialnega zavarovanja in ga naproša, da čimprej imenuje nove upravne odbore, ki naj podvržejo delo komisarjev strogi reviziji.

Tako g. Carnelutti. K temu pripominjamo z našega stališča: Delavske organizacije in njih zastopniki že leta in leta opozarjajo, da komisarijati v avtonomnih socialnih ustanovah ne prinašajo koristi in so vedno in vedno zahtevali razpis v zakonu predvidenih volitev. To pa se tekom celih osem let, odkar obstoji zavarovalni zakon, ni zgodilo. Danes so celo podjetniki proti komisarijatom. Zakaj je komisar v predmetnem slučaju privzel po mnenju inž. Carneluttija najneugodnejše in najdražje ponudbe, nam ni znano. Značilno je, da razen »Jutarnjega lista« ni noben drug meščanski list prinesel izvajanj g. Carneluttija.

Volitve na Španskem

Diktatura popušča sedaj, ko so temelji monarhije resno omajani.

Zadnja ponesrečena revolucija, ki se je pričela v severni Španiji v Jaci, je bila resen opomin režimu in kralju. Republikanci trdijo, da je upor ponesrečil, ker so v Jaci predčasno napravili pričetek, in sicer za tri dni. V borbi sta obenem nastali dve fronti: za republiko in za sovjetsko republiko, kar je povzročilo čimprejšnji polom, čeprav je bila vlada nepripravljena.

Vlada obvešča sedaj, da se bodo vršile dne 8. marca 1931 volitve v parlament, kar se je zgodilo na pritisk meščanskih politikov, češ, da drugega izhoda ni. Narod se je naveličal diktature, ki zatira vsakršen duševni razmah.

Nekaj upornih oficirjev je ubežalo na Portugalsko. Tako major Franco. Španska vlada je izdala zanje potne liste za južno Ameriko in nekatere evropske države, ker bi se preveč zamerila upornikom, če bi zahtevala njih izročitev.

Obsedno stanje na Španskem traja še vedno. Puč, ki je imel značaj oficirske pobune, ni posebno ugodno vplival na delavske organizacije, ki so videle v gibanju tendenco nove diktature.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjč. — Uprava.

mo vročine. Večerilo se je, ko smo postali v Hanovru. Po 24 urni vožnji smo ob 11. uri zvečer prispeli v Hamburg. Mesto je lepo; je pač pristaniško mesto in ne vlada taka čistota v njem ko v drugih nemških mestih. Ima pa svoje zanimivosti: predor pod vodo, mostove čez kanal, kjer vozijo manjši parniki k skladiščem, krasne palače itd. Ogle dal sem si, kar sem imel časa v teh dneh, enako delavsko zadrugo »Produkcijo«. Uredba je zelo lepa in povsod vladata red in snaga. Imajo lastno žgališnico kave, mline za dišave, razna čistila i. dr. Vidi se takoj, ko prispeš v centrum, kjer so nastanjeni delavci, da gledajo Nemci zelo na prospeh in razmah zadrug. Ker zavedajo se, da brez močnih zadrug tudi ni močnega gibanja. Tako se vidi povsod, kjer so stanovanja delavcev, tudi podružnice konzumnih društev ali pekaren. Tudi delavska banka ima svoje podružnice na več krajih v mestu.

Stanoval sem v Izseljeniškem domu. Zgradbe so lepe in tudi snažne. Dobil sem takoj po prihodu svojo posteljo v zgradbi, kjer so bili večinom Nemci. Imel sem sam svojo kabino. Hrana enako ni bila slaba,

prav prvovrstna pa tudi ne. Kakor sem pač pričakoval. Glavno pa je, da je obilna.

Vse narodnosti so bile zastopane v izseljeniškem domu, samo iz moje domovine je bil en sam, in to iz Zagreba. Ta se je pa že naslednjega dne odpeljal v Zedinjene države.

Zadnji dan pred odhodom smo imeli še zdravniški pregled. Takoj nato smo zasedli pripravljene avtobuse in se odpeljali v pristanišče. Od daleč že ugledam parnik z napisom »Württemberg«. Mislim si: »Na tem parniku zapustim Evropo, toda kdaj in kateri me pripelje nazaj med drage mi domače in znane?!« Ob 5. uri popoldan smo bili vsi, kar nas je bilo potnikov, že na parniku. Točno kakor je bilo napovedano, ob 6. uri, zatuli parniška sirena za odhod. Stroji zapojejo svojo pesem in začnemo se pomikati od suhe zemlje. Začelo se je temniti in mi se vozimo dalje, dalje. Gledamo še razsvetljeno obalo, ali po nekaj urni vožnji nam izginejo tudi te luči izpred oči. Le tu in tam srečamo kak zakasneli obrežni parnik. Večina potnikov je bila na krovu in gledala v temno noč. Šele pozno ponoči se začne krov prazniti in se potniki podajajo k po-

čitku. Podal sem se v kabino, kjer sem imel posteljo pripravljeno. Bilo nas je v eni kabini po 8 do 10. Jaz sem imel za sopotnike Slované in to dva Poljaka, dva Bolgara, dva Rusi in enega Turka. Razumeli nismo eden drugega. Razen enega ni znal nobeden izmed njih drugega jezika kot svoj domači jezik. Mislim sem si, kako mi bo šlo na tej vožnji s temi ljudmi. Bil sem že znan nekoliko z nekaterimi Nemci, ki jih je bila večina na parniku. V mislih na vožnjo in na domače sem zatisnil oči. Spal pač nisem dosti. Stroji delajo naprej in človek, navajen mirnega spanja, se mora ropota navaditi. Ko se je začelo daniti, sem bil že na krovu kakor tudi dosti drugih potnikov. Lep dan, toda ne vidiš drugega kot vodo in zopet vodo in nebo. Le tu in tam vidiš kak ribiški čoln, ki hiti v pristanišče.

Ob 8. uri je zajtrk. Dobiš kavo, sadje in tudi kaj gorkega od mesa ali od jajc; opoldan juho, meso, krompir, prikuhe; popoldan ob 3. kavo ali čokolado in zvečer ob 6. uri je večerja: meso, krompir, salata ali kaj sličnega in čaj. Hrane je pač dosti, ali ni taka kot smo jo mi vajeni.

(Dalje prihodnjč.)

Papež proti nacionalizmu.

Božični nagovor na kardinale.

Papež je imel v sredo pred božičem važen nagovor na kardinale.

Predvsem je govoril o silno težkem gospodarskem položaju in o nezaposlenosti. Nezaposlenost oropa mnogo delavcev in njih rodbin potrebnega kruha. To stanje zahteva bolj in bolj izboljšanje socialnega in mednarodnega reda. Izboljšanje mora sloneti na večji pravičnosti in večjem sodelovanju med posameznimi deželami. Odpraviti se mora sedanji boj. Papež želi vsemu svetu mir, toda biti mora Kristusov mir, ne pa na »sentimentalnem, zapletenem in zunanjem pacifizmu«. Biti mora mir splošne pravičnosti. Toda težje, da ne rečem nemogoče, pa je, da bo mir med narodi in državami, če bo namesto prave naravne domovinske ljubezni prevladoval sebični, trdi in neobzirni nacionalizem, ki je enak sovraštvu in zavisti, namesto medsebojni dobrohotnosti.

Papež je naznanil tudi novo papeževo encikliko o krščanskem zakonu v zvezi z novimi potrebami glede nereda v rodbini in družbi.

V svojem nagovoru je papež tudi poudaril, da se naj socialne razmere urede ob ohranitvi načela današnje družbe.

Papežev govor je naperjen predvsem proti Italiji, v kolikor govori o »egoističnem, trdem in neobzirnem nacionalizmu,« ker je to načelo te-

melj Mussolinijeve fašistične politike. Papež je razočaran, ker fašizem, kateremu je Vatikan nudil vso svojo moralno pomoč, ne drži pogodb, katere so bile podpisane med Vatikanom in Kvirinalom.

Razentega se obrača papež kot vrhovni poglavar katoliškega sveta na katolike drugih dežel. Ali bodo poslušali njegov opomin? Ali niso ravno francoski katoliki že od nekdaj po svoji večini identični z najbolj zagriženimi militaristi in šovinisti? In ali morejo nemški, avstrijski, poljski katoliki trditi, da zanje ni potreben ta opomin? V Nemčiji ravno sedaj daje katoliški centrum v zunanji politiki najbolj nevarne koncesije nacionalistični ideologiji. Tudi imperialistično ni katolicizem manj navdahnjen kakor nacionalizem in je torej papežev opomin tudi tukaj na mestu. Zgleda monguškega škofa, da je katolikom prepovedano pripadanje Hitlerjevi stranki pod strogi cerkvenimi kaznimi, še ni posnemal noben nemški cerkveni knez, tako da sme gojiti še nešteto katolikov grdi nacionalizem in oznanjati revanžno vojno.

Prav radovedni smo, če bo kaj zalegel opomin poglavarja katoliške cerkve, da postane drugače. Iz uspehov opomina bo razvidno, kako razumejo posamezne veje rimske cerkve »Kristusov mir« in če ter v koliki meri se more spraviti teorija pridige na gori v sklad s politično prakso.

Boj za kolektivno pogodbo v tovarnah Kranjske industrijske družbe.

Kovinarji enotni in solidarni. — Gibanje vodi Savez kovinarjev Jugosl.

Pod tem naslovom prinaša »Jutro« št. 296 z dne 23. dec. 1930 na tretji strani članek odn. dopis, ki ga v celoti priobčujemo, da bomo potem o stvari povedali svoje mnenje:

»Z Jesenic nam pišejo: Kranjska industrijska družba na Jesenicah je odpovedala doseženo kolektivno pogodbo. Delavske organizacije so takoj iskale medsebojnih stikov zaradi sporazuma, da se sestavi enotni predlog delavstva za novo kolektivno pogodbo. Kakor pa čujemo, je večinska organizacija, Savez Metal-skih Radnika, odn. njega predsednik g. Jeram odklonil vsak sporazum in je sam izdelal osnutek nove pogodbe.

Razume se, da je vse delavstvo razen pristašev g. Jerama ogorčeno, ker sodi, da hoče nekdo tudi iz tega kovati politični kapital. Narodna strokovna zveza in Jugoslovanska strokovna zveza sta se že sporazumeli za skupni nastop. Predsednik Saveza, ki je obenem glavni delavski zaupnik, ne bi smel v teh težkih časih igrati take igre. On bi moral kot glavni zaupnik stremeti za tem, da sodelujejo pri tako važni akciji vsi delavci ne glede na to, kje so organizirani. Večina delavstva je itak skrajno nezadovoljna z glavnim obratnim zaupnikom, sedaj je nezadovoljnost še narasla zaradi takega postopka. O stvari bomo še poročali. Delavec.«

Tako »Jutro«. Koliko je resnice na tem, jasno pove sporazum tukajšnjih delavskih organizacij, katerega priobčujemo istočasno.

Sporazum

dogovorjen radi sklepanja nove kolektivne pogodbe za delavstvo KID, med zastopniki podružnic delavskih organizacij, in sicer:

S. M. R. J., sekcijo težke železne industrije Jesenice: Jurijem Jeramom, Bručnom Henrikom in Tomanom Francem;

Jugoslovansko strokovno zvezo, skupinama Jesenice-Javornik: Pukšičem Alojzom, Arnežem Petrom in Rozmanom Joškom.

Narodno strokovno zvezo, podružnico Jesenice: Ferbežerjem Alojzijem, Globočnikom Andrejem in Ravnikom Jankotom — na seji, dne 22. decembra 1930 v Krevnem prosvetnem domu na Jesenicah:

1. Vnese se 23. točka v osnutek nove kolektivne pogodbe, ki se glasi:

Pravico odgovoriti to kolektivno pogodbo ima s strani delavstva samo Savez Metal-skih Radnika Jugoslavije.

2. Vse tri organizacije, podpisane po svojih zastopnikih, ki so bili na tej seji navzoči, se solidarizirajo popolnoma in izrekajo za enoten nastop in enotno borbo za spomenico, ki vsebuje vse predloge, zamiš-

ljene od strani Jugoslovanske strokovne zveze, kakor tudi vsa mnenja in želje NSZ, katero je zasnoval savezni svet SMRJ. Jesenice.

Obe manjšinski organizaciji se popolnoma disciplinirata, v svrhu, da se z enotno borbo skupno s SMRJ doseže to, kar spomenica vsebuje.

Obe organizaciji in sicer JSZ. in NSZ. pošljeta k razpravi po dva svoja zastopnika kot eksperta.

Kdaj pošljejo organizacije svoje izjave solidarnosti podjetju, o tem ima obvestiti obe sodelujoči organizaciji SMRJ. podružnica Jesenice.

SMRJ. vloži to spomenico v imenu vsega organiziranega delavstva KID, v smislu tega sporazuma.

Prečitano in podpisano:

Za S. M. R. J. Jesenice:

Jurij Jeram. Bručan Henrik. Toman Franc.

Za S. J. S. Z.:

Peter Arnež. Pukšič Alojz. Rozman Joško.

Za N. S. Z.:

Ferbežer Lojze. Globočnik Andr. Ravnik J.

Da bi bil sodrug Jeram proti temu, da delavstvo enotno nastopi v tej borbi, je popolnoma izmišljeno, res pa je, da je on izjavil na skupni seji, da so Savezni zastopniki pripravljene razgovarjati o možnostih skupnega nastopa, vendar le, ako se gospod Kravos, centralni tajnik NSZ odpravi. Ker se pa na tisti seji tej zahtevi ni ugodilo, se je v ta namen sklicala ponovna seja, na kateri so bili navzoči samo zaupniki podružnic organizacij delavstva KID, ki so sočasno delavci v tovarni. Na tej seji pa gospoda Kravosa ni bilo in se je dosegel popoln sporazum.

Resnični bremzar enotnega nastopa vsega delavstva, organiziranega pri KID, je torej tajni dopisnik v »Jutru«, ki se skriva za hrbtom urednika in pod imenom »Delavec«; kdo je to, ve on in mi, ko bo pa mezdnogibanje pri kraju, bomo pa lahko več spregovorili. Zaenkrat ugotavljamo le, da ta dopis ni bil poslan z Jesenic. Značilno pa je, da je na prvi skupni seji, ko so se že odstranili zastopniki Saveza, g. Kravos izjavil, da si pridržuje proste roke glede pisanja v časopisih. Mi sedaj ne dvomimo v iskrenost članov NSZ, podružnice Jesenice, in pričakujemo, da bodo svojega tajnika primerno poučili. Jeseniški kovinar hoče biti sam svoje usode kovač in ne potrebujemo nobenih mešetarjev. »Jutru« pa svetujemo samo to, da naj v tem boju ne daje svoje predale na razpolago za poročanje objektivne neresnice.

Upravni odbor SMRJ Jesenice.

Svoboda strokovnih organizacij v Angliji.

Delavstvu sovražni zakon ukinjen.

Konservativni Baldwin je pred nekaj leti izdal zakon proti strokovnim organizacijam. Sedanja vlada je izdala nov zakon, ki dovoljuje simpatijske stavke in straže ob stavkah, če se ne vrši nasilje. V organizacije smejo vstopati tudi uradniki; dovoljene so splošne stavke. To vse velja za vse organizacije, ki jih ni proglasilo najvišje sodišče za ilegalne. Dalje postane vsak član strokovne organizacije, če se temu posebej ne odreče, avtomatično član delavske stranke. Baldwinov zakon pa je zahteval v svojem zakonu, da morajo člani delavski stranki pristopiti posebej.

Atentat na nemškega krščanskega socialca. Na nemškega ministra dela, Stegerwalda, je izvršil 36 letni soboslikar Kristjan Schäffer atentat, ki pa ni uspel. Schäffer je že več let brez posla. Minister Stegerwald je med prvimi nastopal za znižanje mezd, češ, da se bodo s tem — sanirale gospodarske razmere.

Pomorsko oboroževanje.

Italija odstopa od paritete s Francijo na morju.

Italija je zahtevala pariteto s Francijo v pomorski oborožitvi. Zaraditega se ni priključila london-skemu paktu med Anglijo, Zedinjenimi državami in Japonsko. Predvsem je intervenirala v tem pogledu v Italiji angleška delavska vlada, pozneje tudi Zedinjene države. Delegat, ki je prišel iz Rima, je izjavil v Parizu, da je Grandi pristal na premoč Francije v nekaterih kategorijah mornarice in je zaraditega pričakovati, da utegne priti po odločnem posredovanju angleške vlade še te dni do sporazuma. — To je uspeh angleške delavske vlade in protifašistične akcije v Italiji in zunaj Italije. Uspehi vztrajne borbe.

Izmišljotine Wolfove agencije. — Nemška Wolfova tiskovna agencija je po zunanjih listih razširila izmišljeno vest iz Jugoslavije, da je bilo aretiranih 17 jugoslovanskih višjih oficirjev, ki da so snovali neko »ligo za pravico in svobodo«. Uradna agencija »Avala« kategorično demantira to vest kot neresnično.

Srečno Novo leto

želimo vsem našim odjemalcem.

Kolinska tovarna Cikorije, Ljubljana

Doma in po svetu.

Priprava hišnih posestnikov. V ponedeljek, dne 22. decembra 1930 so organizirani hišni posestniki poslali k predsedniku vlade v Beograd deputacijo, da mu je povedala, kako težko so obremenjeni z davki in dokladami. Seveda so se jim smilili tudi najemniki, ki jim plačujejo tako visoko najemnino, da v tridesetih letih dvakrat plačujejo njih hiše. V glavnem pa gre pri tem za to, da bi kdo ne spoznal, da so hiše bogato rentabilne.

»Jugoslovanski Glasnik« in Slovenci. Prijatelj našega lista nam piše: Slučajno mi je prišel v roke »Jugoslovanski Glasnik« od 27. decembra, ki se peča v uvodniku s Slovenci. »Jugoslovanski Glasnik« je prišel pred tremi meseci izhajati v Beogradu kot dnevnik. Njegov glavni urednik je Mihajlo Živančević, bivši glavni urednik »Samouprave«, bivšega strankarskega glasila radikalne stranke. V imenovanem uvodniku pretaka Hinko Sirovatka, ki ga v Ljubljani že iz časa Khuna Heder-varyja dobro poznamo, debele solze nad sedanjimi Slovenci, češ, da so med njimi na delu zopet elementi, ki bi hoteli Slovence izdvojiti iz naše edinstvene jugoslovanske familije. Povod k tej jeremijadi mu je dal članek »nekega kulturnega delavca« v »Naši Dobi«, ki ga on sam sicer ni čital, pač pa, da je »Jugoslovanski Glasnik« označil kot veliko zablodo. Ker sem čital dotični članek v »Naši Dobi«, ki ga je spisal Anton Lajovic, lahko rečem, da je v njem precej pametnih misli. G. Sirovatka pa ni poklican, da bi Slovincem dajal lekcije in tudi »Jugoslovanski Glasnik« nam ne bo pameti solil, ker se jugoslovanstva vsaj toliko zavedamo, kakor g. Živančević.

Ljubljanski ban sprejema stranke ob torkih in petkih (če ni praznik) od 10. do pol 13. ure. Ob istem času sprejema stranke tudi podban. Dovoljeno je intervenirati le v lastni zadevi in potom zakonitih in pooblaščenih javnih zastopnikov. Strankam se priporoča, da se obračajo predvsem na referente, oziroma načelnike.

Nov generalni inšpektor prometa. Za generalnega inšpektorja celokupnega prometa je bil imenovan Dragoljub Blagojević, ki je že nastopil svoje mesto.

Konkurenca. Ze dalje časa zavaruje »Jutro« svoje naročnike, ki smrtno ponesrečijo, za 10.000 D. To je reklama za list, ki prav malo velja, pa tudi nihče noče zaradi 10.000 Din svojevoljno ponesrečiti. Bolj splendenen je »Slovenec«, ki uvede z novim letom za enake slučaje kar 15.000 Din. Tudi to je malenkost in le konkurenčna reklama. »Slovenec« pa nudi poleg tega še duhovne dobrote. Mi pa pravimo k tej konkurenci: Socialist, delavec, delavka, nameščenec in nameščenka se na tak konkurenčni boj ne more ozirati, ker listi, ki potrebujejo tako reklamo, vendarle niso zastopniki delovnih slojev. Zato naročajo in čitajo predvsem delavsko časopisje. Njih renta je izboljšanje socialnega položaja.

Princip agrarne reforme v naši državi. V kmetijskem ministrstvu je bil imenovan za načelnika, ki naj izvede agrarno reformo, Zvonimir Turin. Turin pravi, da je agrarno vprašanje v državi treba rešiti lokalno, ker so razmere različne. Princip pa je povsod: Težakom je treba dati zemljo, posestnikom pa odškodnino. V najkrajšem času se predloži zakon za severne kraje, to je o veleposestih, kakor tudi zakon za južne kraje in kolonizacijo v južni Srbiji. To so glavna vprašanja.

Naprednjaki snujejo organizacijo. V nedeljo so imeli v Ljubljani v Kazinski dvorani ustanovni občni zbor Zveze jugoslovanskih naprednih voditeljev. Navzoči so bili: dr. A. Kramer, Zupanič, ljubljanski župan dr. Puc, mariborski podžupan dr. Lipold, dalje zastopniki iz Celja, Ptuj, Kamnika, Kranja, Novega mesta itd. Člani nove zveze so tudi minister dr. Shvegl, dr. B. Vošnjak, ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer itd.

Železniških nameščencev je v Jugoslaviji 201.058 in 13.893 uradnikov. Število nameščencev se v prihodnjem letu še poveča, da se promet popolnoma uredi.

Otvoritev ljudske šole v Dvorski vasi na Dolenjskem. V Dvorski vasi na Dolenjskem so otvorili novo ljudsko šolo, za katero se je bivši minister Pucelj prav resno potrudil in so ji bivši klerikanci jako nasprotovali. Slavnosti se je udeležil ban dr. Marušič kot predstavnik najvišje oblasti v banovini. Navzoč pa je bil tudi podban dr. Pirkmajer, ki si je hotel ogledati to slavnost.

Davek na samce. V Jugoslaviji uvedejo z januarjem 1931 davek na samce. Davek morajo plačevati tudi samci, ki imajo nezakonske otroke in iz kakršnegakoli vzroka ne sklenejo zakona. Utegnejo biti prav tehtni razlogi ali celo nepremagljive ovire. To s tehnične strani. Moderni čas in socialne razmere pa naravnost kategorično demantirajo manjšo vrednost zakonca od nezakonca. Nezakonski oče ima danes ravno tako dolžnost skrbeti za otroke, kakor zakonski.

Kriza v rudnikih. V rudnikih kovin v Trebči (rudnik je bil letos slavnostno otvorjen), je nastala kriza in odpuščajo rudarje. V državnih premogovnih jamah se konjunktura boljša.

Dopisovanje z organi SUZOR-a v krajevnem prometu ni oproščeno poštnine. Po obvestilu drav. direktije pošte in telegrafa z dne 13. dec. 1930, št. 11.288/IIa-1930 Okr. urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani in njegove ekspoziture niso oproščeni poštarine za poštne pošiljke v krajevnem prometu. Vse delodajalce, delojemalce in druge interese, ki stanujejo na sedežu urada ali ekspozituri vlijudno vabimo, da oddajo vse prijave, objave in druge dopise osebno v pisarnah urada, odnosno ekspozituri. Ako pa hočejo te pošiljke dostaviti potom pošte, pa naj jih pravilno frankirajo, kakor druga zasebna pisma. Pisma, ki v krajevnem prometu ne bodo opremljena s predpisanimi znakami, bo moral urad neodprte zavržati, da se izogne plačilu kazenskega porta.

Oskar Nedbal, češki operetni komponist, ravnatelj bratislavske opere, je pred par dnevi prispel v Zagreb, da je na tamošnji operi dirigiral svoj balet »Priča o Honzi«. Radi svojega omajanega finančnega položaja je zadnje čase trpel na duševni depresiji. V četrtek dopoldne se je vrgel skozi okno drugega nadstropja zagrebške opere na cesto in se je ubil. Pokopali so ga na svečan način v soboto na zagrebškem Mirogoju. Izmed njegovih del je najbolj popularna opereta »Poljska kri«.

Boga sta ukradla. V okolici Novega mesta sta se potikala dva Hrvata, ki sta z dveh na samoti stoječih križev snela podobe boga, jih na novo preslikala in sta jih hotela nato prodati. Žandarji so ju prijeli.

Dr. Beneš predsednik razorožitvene konference? Nemčija odklanja predsedstvo v mednarodnih ustanovah, ker hoče energično braniti svoje zahteve. Tako postane predsednik razorožitvene konference najbrže čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš za leto 1931. Predsednik ima predvsem nalogo, da obišče vse važnejše države med letom ter skuša doseči z njimi v glavnih točkah sporazum. Dr. Beneš je vsekakor pacifist osebno, a tudi čehoslovaška republika ima velik interes na svetovnem miru kot država, ki je navezana gospodarsko na svoje sosedje.

Rezerva pšenice. — Mednarodni kmetijski urad v Rimu ugotavlja, da preostaja raznim državam 345.000 meterskih centov pšenice. Države, ki nimajo dovolj pšenice, pa potrebujejo 225.000 meterskih centov. Potemtakem preostane v prihodnjem letu na svetovnem trgu okoli 120.000 meterskih centov pšenice, ki je nihče ne kupi. A kljub temu je taka draginja kruha, pšenico pa morajo sežigati in potapljati v morje, da ji ne padajo preveč cene.

Major Pabst ne bo več sodeloval v Heimwehru. Avstrijski kričač in fašist major Pabst, generalštabni šef Heimwehra, se je odpovedal nadaljnjemu sodelovanju zaradi notra-

Praznovanje novega leta.

Novo leto se ne praznuje povsod 1. januarja.

Pri nas začenjamo novo leto s 1. januarjem. Indijci praznujejo po svojih verskih obredih z ozirom na poljska dela novo leto. Eno novo leto imajo 12. januarja. Na Kitajskem praznujejo novo leto kot zmago nad krivoverstvom, ko se nahaja solnce v petnaesti stopinji vodnarja ob mlaju, kar je navadno februarja meseca. Tibetanci imajo »kraljevsko novo leto« februarja meseca. V marcu mesecu imajo zopet Indijci svoje novoletne slavnosti. V Perziji je novo leto 21. marca. V aprilu je novo leto za celo Indijo (državno). V Siamu je pričetek leta 1. aprila. Mohamedanci v Maroku imajo novo leto julija meseca; to novo leto velja za vse dežele, v katerih vlada Islam. Parsi imajo novo leto 1. septembra, Malajci na nizozemskem otočju pa šele v oktobru. Tako se naše novo leto proslavlja le v manjšem krogu človeštva, dasi ga praznuje skoraj vsa Evropa.

njepolitičnih razmer. To pomeni, da ga je sram, ker so avstrijski fašisti pri volitvah v parlament sijajno pogoreli celo s svojimi zavezniki, krščanskimi socialci.

Celovec v denarnih stiskah. Po podatkih, ki jih je objavila nedeljska »Tagespost«, se nahaja mesto Celovec v hudi denarni stiski. Majhno mesto ima samo takozvanega letnega dolga preko 11 milijonov šilingov in ne vedo, če bodo mogli 1. januarja uradništvo sploh izplačati. Da bi se mestne finance saniralo, mislijo prodati tramvaj in električno podjetje. Pred tako dalekosežnimi transakcijami pa imajo gosposdije okrog »Tagespost« strah — da strah ima velike oči — radi volitev, ki se bodo vršile v prihodnjem februarju, ker bi to znalo socializmom koristiti. Da, to pa je res — »Misswirtschaft«! Kako bi šele »Tagespost« pisala, če bi socialisti takole zavozili gospodarstvo?

Težke obdolžitve proti predsedniku nemške gospodarske stranke. »Wirtschaftspartei« v Nemčiji je ena najreakcionarnjših strank, ki se večinoma rekrutira iz malih trgovcev, obrtnikov in hišnih posestnikov. Predsednik te stranke, ki je pred kratkim izstopila iz vladne večine radi tega, ker da se daje socializmom preveč koncesij, je neki Drewitz. Temu Drewitzu očitajo, da je strankine volilne fonde izpraznil ter za denar (100.000 mark) nakupil delnic, ki jih je pri neki banki deponiral zase. Nadalje se Drewitzu še predbaciva, da je 13.000 mark strankinega denarja porabil za zgradbo svoje vile in še mnogo drugih nerednosti. To je pa res prava »Wirtschaftspartei«, ki ima takega predsednika, da pobaše kar cele stotisočake v svojo malho!

Dr. David Eduard umrl. Dne 24. decembra je umrl 67 letni nemški državni poslanec dr. David Eduard. David je bil najboljši sodelavec pred desetimi leti umrlega strokovnjaka Karla Legiena in med akademiki eden najbolj lojalnih sodelavcev v delavskem gibanju. Stal je na stališču, da se mora socialistično gibanje nasloniti na znanost in socialne razmere ter rekel v svojem govoru na strankinem kongresu v Hanovru 1899: Dvignimo zastavo upanja ne le v boljšo bodočnost, marveč predvsem tudi za boljšo sedanost. To tezo je postavil tudi revizionist Edvard Bernstein in David je s svojo intervencijo in razlago dosegel, da je delavsko gibanje v Nemčiji ostalo enotno. David je tudi zlasti zagovarjal pomen agrarnega vprašanja in rekel, da je neobhodno potrebno, da sodelujeta industrijski in kmetijski delavec. David je bil energičen in pošten politik, ki je svoje naziranje povsod odločno zagovarjal, tako odločno, da se mu niti morebitni nasprotniki niso upali postaviti po robu. — V parlament je bil izvoljen že 1903. Po prevratu je bil predsednik narodne skupščine, mo-

Stenski koledar 1931

Kakor že več let, tako tudi letos, pošljamo »Stenski koledar« Delavske Politike za leto 1931 kot priložnost našim cenjenim naročnikom popolnoma zastonj.

Naš stenski koledar je postal priljubljen vsled svoje praktičnosti pri vseh naših naročnikih. Zato priporočamo, da se naj v vsaki hiši, kamor zahaja naš list, razobesi na vidnem mestu, ker bo na ta način skozi vse leto služil vsaki umni gospodinjki kot dober svetovalec pri nakupu vseh vrst potrebščin.

ral pa je kmalu vstopiti v Scheide-mannovo vlado, pozneje je prevzel notranje ministrstvo, a je kmalu odstopil. Nato je predaval na darmstadtški univerzi, dokler ni bil upokojen. V pokretu je pa delal dalje v Berlinu.

Desetletnica smrti Karla Legiena. Karl Legien je bil predsednik Splošne nemške strokovne zveze. Rojen je bil 1. dec. 1861, umrl je 26. dec. 1920. Starše je izgubil v prvi mladosti. Vzgojili so ga v sirotišnici. Potem se je izučil strugarstva. Učna doba je trajala pet let. Delal je po raznih krajih. 1886. se je naselil v Hamburgu, ustanovil tam 1889. zvezo strugarjev in bil nameščen kot tajnik. 1890 je prenehal po dvanajstih letih izjemni zakon. Strokovne organizacije so sklicale konferenco v Berlin ter ustanovile generalno komisijo strokovnih organizacij. Predsednik je postal Legien, kjer je ostal do smrti kot vzoren, stvarjen organizator. V socialno demokratsko stranko je vstopil Legien že leta 1886, ko je prišel v Hamburg.

Občina je skrajšala delavnik. Nemško mesto Hamburg je precej veliko. Delavci so tudi tam nezaposleni. Zato je hamburški senat sklenil, da se delovni čas v uradu in v mestnih podjetjih skrajša na 44 ur tedensko, in sicer s 1. januarjem 1931. Nameščenih je bilo na podlagi tega ukrepa senata v mestnih obratih 1500 nezaposlenih občanov.

Dr. Karl Kramar sedemdesetletnik. Dne 27. decembra 1930 je obhajal dr. Kramar sedemdesetletnico svojega rojstva. Ta češki politik je igral v političnem razvoju češkega naroda važno vlogo. Kramar je bil prvotno realist, ki je zaradi svoje govorniške zmožnosti imel v avstrijskem parlamentu velik vpliv. Pozneje je postal vodja mladočeške stranke, bil je prijatelj splošne volilne pravice, a silno nezadovoljen je bil z zvezo z Nemčijo ter je zagovarjal zvezo z Rusijo. Za Avstrijo je želel narodnostno zvezno državo; to misel pa je opustil ob izbruhu vojne. Leta 1915 je bil z dr. Rašinom obsojen na smrt, potem pa pomiloščen na 15 let ječe, ob splošni amnestiji pa izpuščen iz ječe. Tik pred polomom je odšel v Švico. V tem je prišel polom in Čehi so proklamirali republiko. Ko se je vrnil v Prago, je dne 5. novembra poročal narodnemu odboru o ženevskih dogovorih ter poudaril zasluge Masaryka in dr. Beneša za Čehoslovaško. Na prvem revolucionarnem narodnem zboru dne 14. novembra 1918 je dr. Kramar odstavil habsburško-lotarinško dinastijo in je bil na njegov predlog izvoljen Masaryk za prvega predsednika čehoslovaške republike. Takrat je bila tudi izvoljena prva vlada, ki ji je načeloval dr. Kramar. Poskušal je bil nanj leta 1919 atentat. Nato je Kramar odpotoval k mirovnim pogajanjem, doma pa je načelal odpor proti njemu zlasti zaradi socialnih zahtev. Tako je bil Kramar izločen iz politike. Mož je absoluten nacionalist in konservativen meščan.

117.000 delavskih telovadcev v Čehoslovaški. Zveza čehoslovaških delavskih telovadnih enot je izdala svojo statistiko za leto 1929, iz katere je razvidno, da je štela koncem lanskega leta 117.000 aktivnih članov, kar znači od prejšnjega leta porast za 8537 članov. Članstvo sestoji iz 46.338 moških, 15.160 ženskih telovadcev, 8454 dečkov, 6988 deklic, 20.095 naraščajnikov in 20.587 nara-

ščajnic. Največji porast se šteje pri mladini, kar je pripisovati pojačeni agitaciji med mladino prilikom priprav na letošnji dan delavske mladine v Pragi. Zveza se pridno pripravlja na udeležbo pri II. delavski olimpijadi na Dunaju.

Ventila Bratianu, bivši romunski liberalni voditelj, je umrl.

Pritlikavo kneževino Monaco je doletel absolutizem. Knez je razpustil narodno skupščino, suspendiral deloma ustavo in proglasil izjemno stanje. Knez bi postal rad velik mož današnje dobe.

Celokupno sovjetsko trgovinsko zastopstvo v Parizu odpoklicano. Glasom poročila nekega boljševiškega glasila, ki ga izdajajo v Parizu, je bilo s prvimi januarjem odpoklicano celokupno sovjetsko trgovinsko zastopstvo v Parizu, 60 oseb po številu, med katerimi je tudi pravni zastopnik, ki je obdolžen, da se je pustil podkupiti. Čudno je, da se v Parizu vsi boljševiški zastopniki izpričijo!

Stalin je prevzel prvič uradno mesto. Svet ljudskih komisarjev sovjetske unije je imel dne 25. t. m. sejo in je potrdil sestavo novega sveta dela in obrambe: Predsednik: Molotov, namestniki: Rudsutak, Kurbyšev, Andrejev. Člani sveta: Stalin, Ordsonikidse, Vorošilov in poljedelski komisar Jakolev, finančni komisar Grinko, dodeljevalni komisar Mikojan in direkcijski predsednik državne banke Kalmanovič. Stalin je s tem prevzel prvič mesto izven čisto strankinih mest.

Trockij je baje v Carigradu težko obolel.

Prehlajenje, influenza, gripa ter vobče pri vsakem nerazpoloženju, kjer je nekaj vročine poleg, je treba, da drgnete telo s preparatom **Alga**. Vročina popušča, spanje je lahko in zdravo. Skrbite, da bo telo sveže in duh čil.

Advokati štrajkajo. V Lyonu na Francoskem so se odvetniki sporekli s predsednikom sodišča. Odvetniška zbornica je na to sklenila, da se razprav tretjega kazenskega sodišča ne bo več udeleževala. In res ni bilo nobenega advokata k razpravi ter se obravnave niso mogle vršiti. To sicer ni razredni boj, je pa stanovska zavest, ki se ne ozira ne na sodišče in ne na klijente.

Smola španskega revolucionarja. Med voditelji španskega upora je bil tudi častnik Franko, ki je pobegnil z aeroplanom na Portugalsko. Ko je bil še doma, je kupil srečko državne božične loterije in zadel en milijon peset (okoli 550.000 Din). Španska vlada mu zneska najbrže ne izplača.

V gorenji Birmi v Indiji je nastala vstaja. Vstaja je resnejšega pomena.

Za dijamante ni več denarja. Zveza juvelirjev v Amsterdamu je sklenila, 11. januarja reducirati industrijo brušenja dijamantov za 50 odstotkov.

50.000 tihotapcev alkohola pod ključem. Na podlagi ugotovitev nekega izvedenca Zveze proti obstoječi prepovedi alkohola, je točasno najmanj 50.000 oseb zaprtih, ki so se pregrešile proti zakonom o prepovedi alkohola. Ječe so prenapolnjene.

SILVESTROVANJE.

Strokovne organizacije v Ljubljani priredijo letos v dvorani Delavske zbornice

silvestrovanje.

Namen te prireditve je, da se funkcionarji, zaupniki in članstvo naših strokovnih in kulturnih organizacij s svojimi dragimi sestane na prijetnem društvenem večeru.

Večer bo izpolnjen z raznimi zabavnimi točkami in plesom. Opolnoči sprejem Novega leta.

Vstop je brez vstopnine, vendar mora vsak imeti vabilo. Vabila se dobe pri ljubljanskih strokovnih organizacijah, pri »Svobodi« in v Strokovni komisiji. Dobi jih vsak, kdor pride po nje.

Začetek silvestrovanja ob 8. uri zvečer.

Na svidenje! **Družabni odsek**
Strok. komisija.

Ljubljana.

Revizija ljubljanskega občinskega sveta. Razrešeni so občinski svetniki v Ljubljani: dr. Vinko Gregorič, Janko N. Jeglič, Viktor Meden, Josip Malenšek, Josip Bahovec, Ivan Hribar, Karl Čeč in Ivan Mohorič. — Na njih mesta so imenovani: ing. Ladislav Bevec, I. Čotar, dr. Modič, kanonik dr. Tomaž Klinar, Avgust Martinčič, Peter Podboršek, Ivan Frelih, Drago Kosem, Josip Pipenbacher in dr. Milan Šubic.

Hišni posestniki že stavijo zahteve. Hišni posestniki v Zagrebu, ki so stanovanja podražili, enako kakor pri nas, visoko nad predvojno zlato pariteto, zahtevajo, da se zniža občinska doklada od 35 na 20 odstotkov, enodostotna doklada za ognje-gastvo se naj odpravi, zniža naj se gasilska doklada za najemnike, zniža naj se hišni davek od 12 na 10 odstotkov, dopolnilni davek naj se zniža, da bo znašala najvišja stopnja 8 odstotkov, odpravi naj se davek za kuluk v mestih, končno naj se izvede z energičnimi odredbami znižanje cen kruha in kuriva. Če se to zgodi, so pripravljeni razpravljati o znižanju stanovanjskih najemnin. — Zahteve so balzam za vse. Ni dvoma, da so stanarine previsoke; napačno pa je, če se to vprašanje ventilira samo s stališča hišnih posestnikov z namenom, da bi njim ostal še večji dobiček. Ogledati si moramo stvar drugače. Primerjati moramo socialne razmere najemnikov in stanarino, višino hišnih rent, ki jih prejema hišni posestniki brez truda in brez rizika. Visoke rente prejema, tako visoke, da je vsaka hiša najkeseje v dvajsetih letih še enkrat plačana. Če hočemo to vprašanje pravilno reševati v današnji »socialni« družbi, potem se moramo vprašati, v kakšnem razmerju so službeni prejemki raznih najemnikov s stanarino. Pred vojno je bilo razmerje 15 do 20 odstotkov, danes pa je to razmerje najmanj 25 do 35 odstotkov, kar je očitno preveč, ker mora najemnik plačati okroglo eno tretjino svojih prejemkov za stanovanje in hišnim posestnikom ostane 60 do 70 odstotkov plačane najemnine za lastno porabo. Pri vprašanju regulacije najemnine je potrebno, da se ustvari zdravo razmerje med višino stanarine in socialnim položajem stanonajemnikov. Povsem krivo pa je naziranje, da naj javna bremena navidezno sicer črtajo hišnim posestnikom, na drugi strani pa prevale na konzumente v drugih oblikah kot indirektni davki. Zagrebško društvo hišnih posestnikov ima tak namen, da si ohrani svojo visoko hišno rento, za katero ni treba nič delati.

Jurij Brozovič umrl. V petek 26. t. m. je preminul v Ljubljani upokojeni nameščenec Okrožnega urada za zavarovanje delavcev Jurij Brozovič. Dosegel je 65. leto starosti. Pokojni Brozovič je bil po poklicu krojač in se je dolgo let udeleževal v delavskem gibanju kot predsednik strokovne organizacije in odbornik ter v letih borbe za volilno pravico kot politični govornik. Bolehal je na naduhi in oslabelosti ter končno podlegel težki bolezni. Pogreb je bil v nedeljo popoldan. Počivaj v miru.

Manija hišnih posestnikov v Ljubljani. V letu 1930 je bilo v Ljubljani odpovedanih 1202 večinoma majhnih stanovanj. Odpovedi so se izvršile zaradi zahtev po investicijah v stanovanja po najemniku, zaradi številnih otrok in zato, da posestniki na lepši način podraže stanovanja. To prakso opazujemo že dalje časa.

Ljubljansko tobačno delavstvo pohvaljeno. Monopolska uprava je izdala poročilo za leti 1927/28 in 1928/29. Čisti dohodki v teh dveh letih znašajo 1.804.314,502 Din. Poročilo pravi, da je ljubljanska tovarna najbolj rentabilna in po svojem poslovanju najpopolnejša. Tovarna je v zadnjem poslovnem letu predelala 1.800.000 kg krizanega tobaka za pipo in cigarete, nadalje 1 milijardo cigaret, 21 milijonov cigar, 180.000 kg tobaka za žvečenje,

18.000 kg tobaka za noslanje in 60.000 kg tobačnega ekstrakta. Večina tobaka se izvaža na Čehoslovaino in Poljsko, deloma v Belgijo, Holandijo in Nemčijo. — Ta tobak predela nekaj nad 1000 oseb in stroji. — Pohvala in priznanje dene sicer prijetno, vendar bi bilo predvsem potrebno, da se izboljšajo mezde tega delavstva.

Maribor.

Vlom v naše upravništvo. Predznen vlomilec je v noči od 23. na 24. decembra poskusil svojo srečo v našem upravništvu. Vdril je neopažen v pisarno, kjer se je nahajala ročna blagajna in v njej nekaj čez Din 6000 gotovine. To blagajno je enostavno vlomil, pobral ves denar, vse ostalo pa pustil in zopet izginil v temni noči. Vse poizvedbe za vlomilec so ostale doslej brezuspešne. Kdor kra-de delavski denar, je dvojne obsodbe vreden.

Čitajte roman »Na zapadu nič novega«. Preko Nemčije se je razširil sedaj boj nemških nacionalcev proti filmu Remarquejevega romana »Na zapadu nič novega« tudi v Avstrijo. Ker film tega romana ni izdolan v nemško nacionalističnem Hugenbergovem filmskem podjetju, so dvignili zagovorniki vojske velikanski krik proti filmu, ter predvajanje istega deloma tudi onemogočili. Ni še znano, če bomo mogli videti ta film tudi v Mariboru. Vsekakor pa smatrajo vsi, ki so preživeli vojno na lastni koži, da je ta Remarquejev roman verna slika trpljenja vseh narodov na fronti in za njo. Tudi literarno je knjiga na takšni višini, da je dosegla prevode v vse evropske jezike. Kdor še torej tega znamenitega romana ni čital, tistemu nujno priporočamo, da si knjigo čimprej izposodi v knjižnici »Delavske zbornice«, poslojpe Pokojninskega zavoda, ali v »Ljudski knjižnici«, ki imata obe ta roman v nemškem izvirniku in v srbohrvatskem prevodu, v latinici, izdaje Nolit.

Pocenzi meso. Dne 31. dec. t. l. od 8. ure zjutraj naprej se bo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici prodalo 300 kg govejega mesa 1 kg po Din 10.—. Prodaja samo na konzumente po 2 kg.

Prijava nepremičnin. Davčna uprava v Mariboru opozarja vse javne korporacije, (politične, cerkvene, šolske), občine, društva, družbe (javne trgovske družbe in slične), zadruge itd., ki posedujejo kakršnekoli nepremičnine (zemljišča in stavbe) ter morajo plačati dopolnilno prenosno takso, da predložijo glede vsega nepremičnega premoženja s pritiklinami vred predpisane takse prijave v svrhu odmere dopolnilne prenosne takse za novo petletje, ki prične s 1. januarjem 1931 ter traja do 31. decembra 1935. Te prijave je predložiti davčni upravi najpозnejše do 15. januarja 1931. Kdor ta rok prekorači, temu se bo predpisala ta taksa v dvojnem znesku za celo petletje.

Studenci pri Mariboru

Občni zbor »Svobode«. Podružnica »Svobode« v Studencih vabi vse društvene člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 4. januarja 1930 ob 2. uri popoldne v gostilni Klemenščak. Društveni člani, kakor tudi prijatelji kulturnega dela se vljudno vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Zahvala. Podružnica »Svobode« Studenci pri Mariboru se iskreno zahvaljuje vsem onim cenjenim tvrdkam, ki so z raznimi darili prispevale k lepi obdaritvi revnih otrok ob priliki društvene božičnice.

KINO »DIANA« STUDENCI

Četrtek 1. in petek 2. januarja 1931

Solnčni vzhod

eden najlepših filmov z napeto vsebino in s spremljevanjem godbe

Predstave dnevno izvemši ponedeljka med tednom ob 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 16. (4), 1/4 19. (1/4 7), 1/2 21. (1/2 9) uri.

Ptuj.

Kolesarski odsek »Svobode« priredi s sodelovanjem pevskega društva »Naprej« **Silvestrov večer**, ki se bo vršil v sredo, dne 31. decembra 1930 s pričetkom ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Slon«.

Važna bilanca celjskega delavstva.

Pretežna večina delavstva smatra, da delajo bilance le obrtniki, trgovci in industriji, pa moramo, žal, konstatirati, da se pri današnji splošni krizi tisočim posameznikom v resnici ne izplača pogledati svojo revščino v velikih številkah pasivne bilance, kajti takšna bilanca bi le še bolj potrdila že itak bednega delavca. Nepobitno dejstvo pa je, da je važno, potrebno in koristno, da bi tudi vsak posamezni delavec imel ob zaključku leta svojo bilanco.

Važnejša za posameznika je bilanca skupnosti, izrazito za delavski razred. Pravilne bilance bi nam bile najboljši kazipot za bodoče delovanje. V mislih imam bilanco, ki bi dala točen pregled našega skupnega delovanja v preteklem letu. Na pasivni strani bi bilo točno razvidno število zaspelih, padlih in omahljivih (bivših) borcev, kakor tudi eventuelne taktične napake našega dela v preteklem letu. Ni dovolj, da se bijemo po prsih, kaj smo, temveč je treba, da tudi naše dolžnosti izvršujemo ter delamo nesebično zato, kar smo spoznali za pravilno. Potreba bo, da se onemogoči popolnoma ribarenje v kalnem v naših vrstah. Če si ob strani stoječi mislijo, ker so s parletnim delovanjem pridobili eventuelno zaupanje delavstva, da ga bodo imeli na veke, so v zmoti.

Ob velikem tarnanju, da se Ti v srce zasmili, ti pove tilho, da ne more več plačati delavskega časopisa, ker, da je zadolžen do vrata. Takoj nato, če že ne preje, si naroči meščanski dnevnik, ki je seveda stoodstotno dražji ter ga plača že vnaprej. Da pa ne bo sumljivo, spremeni svoj naslov na ženo ali bližnje sorodnike, sam pa se še naprej bije po prsih ter sili k avantgardi delavstva. V naše zadovoljstvo moramo reči, da je malo takšnih, vendar je treba biti na straži. Mnogo bi se dalo pisati o pasivah delavske bilance, vendar je važno, da si ogledamo tudi aktivno, katera je stebber vsakega gospodarstva. Gori omenjene omahljivce smo dvakratno nadomestili z novimi in mladimi borci, kar je vsekakor velevažno. Tiskovni sklad pa raste lepo počasi, kljub veliki krizi prav razveseljivo. Tako smo tudi pri gospodar. vprašanje skoro vsako leto za eno panogo ali institucijo bogatejši. Preteklo leto je bila otvoritev Ljudske kuhinje v Delavski zbornici. Strokovni pokret pa je delal preteklo leto velikanske skoke, kar je seveda le draga sola za vse prizadete, vendar so uspehi vidni. Posebej pa je treba govoriti o napredku na kulturnem polju. Tega pa ni treba omenjati na dolgo in široko, ker to postavko aktivne vidijo nehoti tudi naši nasprotniki. Važno pa je, da se spomnimo ob tej priliki, da imamo udobnejše prostore kot pred leti po kletih in raznih zakajenih gostilnah. Tistim, ki hočejo igrati kameleone, naj bo ta naša aktivnost za vzgled, vsem drugim pa le bodrilo k nadaljnjemu skupnemu delu. Celjan.

Celje.

Božičnica »Svobode«. Naša »Svoboda« nas je v kratki dobi enega meseca že v drugi prijetno presenetila. Kako veličastno je potekel pevski koncert, smo že zadnjič poročali. Da je rodil najboljše posledice, se vidi vsepovsod. Komaj mesec po tem koncertu je pa priredila »Svoboda« prireditev, tokrat le za ožji krog svojih članov. Na božični dan se je vršila v dvorani Delavske zbornice nad vse lepo uspeša božičnica, pri kateri je »Svoboda« pokazala, da družji v sebi vse elemente napredka, ki garantirajo celjskemu pokretu lep razmah. V dvorani se je zbralo lepo število članstva, tako da je bila do zadnjega kotička zasedena. V najlepšem razpoloženju so nastopili pevci z več lepimi pesmimi, lepo se je pa izkazal na novo organizirani godbeni odsek »Svobode«, ki je prvokrat pred svojim članstvom pokazal že lepo izvežbanost. Čajanko je otvoril z lepim nagovorom s. Alojz Leskovšek, s. France Svetek nam je pa z daljšim nagovorom predstavil s. Viktorja Frica, ki je recital lastno sestavljeno pesem »Svobodi«. Prireditve je bila zelo animirana in tvori najlepši zaključek delovanja »Svobode« v tem letu.

Bivši minister dr. Korošec je te dni posetil tudi Celje in kakor poročajo, tudi svoje prijatelje.

Jako lepo uspevajo skioptična predavanja, ki se vrše vsako sredo ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Tudi ta predavanja je organizirala »Svoboda«. Dosedaj so se vršila štiri predavanja, ki so bila vsa lepo obiskana. Prvo predavanje je imel s. Svetek o temi Jugoslavija. Predavna je lepo pojasnjevala krasne skioptične slike. Drugo predavanje je obdržal zdravnik OUZD, g. dr. Hočevar, ki je predaval o spolnem vprašanju mladine. Tretje in četrto predavanje, istotako s skioptičnimi slikami, je bilo namenjeno temi »Razvoj stroja«. Prihodnje predavanje se bo vršilo v sredo, dne 7. ja-

nuarja istotam o temi »Razvoj življenja«. Predaval bo o tej velezanimivi temi g. prof. Skoberne. Tudi to predavanje bodo spremljale zanimive skioptične slike.

Na Silvestrovo priredi naša »Svoboda« svoj običajni Silvestrov večer s koncertnimi točkami pevcev in godbenega odseka. Na svoj račun bo prišla tudi mladina pri plesu in prosti zabavi.

Uredništvo in upravništvo »Delavske Politike« je ustanovilo svojo podružnico tudi v Celju, ki posluje v hiši Delavske zbornice. Korespondencam je pošiljati na gornji naslov. Istotam se dobe tudi ustmene informacije.

Opozarjamo vse naše čitatelje na današnja noveletna voščila celjskih tvrdk, da se bodo znali ravnati pri eventuelnem nakupu raznih potrebščin med letom. Vsa nadaljnja pojasnila se dobe pri naših zaupnikih, oziroma pri upravništvu in uredništvu »Delavske Politike«, podružnica Celje (Delavska zbornica).

Za tiskovni sklad so darovali: »Svoboda« Celje Din 50.—, neimenovani Din 50.—, F. W. Din 30, F. Z. Din 10.—, nabrano na čajanki Din 10.—. Skupaj Din 150.—. Čitateljem v posnemanje.

Trbovlje.

Zadruhar umrl. V Trbovljah je umrl zaslužni prvoboritelj našega zadružništva, vpokojeni rudar Peter Groblar, v 74. letu svojega življenja. Bil je načelnik zadruge Delavski dom. Pogreb je bil na Štefanov dan popoldne. Slava njegovemu spominu! Rudarji so njegov spomin kar najlepše počastili z udeležbo na njegovi zadnji poti.

Tržič.

Netočne vesti o redukciji plač v predilnici. Pred nekaj dnevi je objavilo »Jutro« dopis iz našega kraja, v katerem napoveduje dopisnik, da namerava vodstvo predilnice Glanzmann in Gassner znižati plače vsemu delavstvu. Vest je naravno vzbudila med prizadetim delavstvom splošno razburjenje. Naknadno smo se o tej zadevi informirali na pristojnem mestu, kjer se nam je pa izjavilo, da o kakšni redukciji plač zaenkrat ni niti govora. Kje je dobil dopisnik »Jutra« svoje informacije, ne vemo, svetovali bi mu pa, da naj s preuranjenimi vestmi v prihodnje ne razburja delavstva. Kar se tiče razmer v tovarni, delavskih plač in delovnih pogojev, bodo v teh vprašanjih

predvsem odločali delavci in nameščenci ter upamo, da bo vodstvo tovarne imelo tudi vedno toliko uvidevnosti, da se bo z delavskimi zaupniki predhodno posvetovalo, ako bo hotelo današnje stanje kaj izpreminjati.

Guštanj.

Le nikar preveč pokonci, delavci tudi nismo kar tako. Pred leti enkrat je prišel lačen in betežen v naš kraj, s trebuhom za kruhom. Tedaj so se delavski zaupniki zavzeli zanj, da je dobil delo in kruh. Komaj pa se je čutil na toplem, so mladeniču poglne peroti in začel je kazati svojo pravo barvo. Stremel je za višjo šaržo in hotel je na vsak način postati več kot pa je »navaden« delavec. Njegova stremjenja niso ostala neprikrta podjetju, oz. vodstvu. Znana je stvar, da vsak podjetnik išče med delavci primerne ljudi, ki radi svojih osebnih koristi rajši gredo s podjetnikom kot pa z delavcem. Ko je podjetje odkrilo njegov talent, ga je pomaknilo višje in možu se je zazdelo, da je dobil ostroge in da sme sedaj na delavstvu jahati kot na konju. Ukazovali je seveda lažje kot pa delati. Pri vsaki priliki kaže ta gospod svojo moč, zlasti nad mladimi delavci se rad znaša. Če ni drugače, jih kar napodí z dela: »Kar vzemi reklec pa pejd dam, dokler te ne pokličem! Mi bi mu prav odkrito svetovali, da naj se včasih spomni na preteklost in naj pa tudi pomisli, da nič na tem svetu ne traja večno! Kdor visoko leti lahko še nizko obsedi.

„Priatelj prirode“.

Smučarska skupina »Priatelj prirode« na Liscu. Podružnica »Priatelj prirode« je priredila za božične praznike, dne 25. in 26. dec., izlet na Lisco, katerega se je udeležilo deset članov, deloma s smučmi, deloma brez njih. Na tem izletu se nam je nudilo toliko lepega in zanimivega, da ga je vsekakor vredno omeniti. Že sama pot, posebno od Razborja naprej, je bila tako romantična, da smo nehoti večkrat obstali ter nemo občudovali to krasoto. Zakaj besedi za to nismo našli. Vsak grm, vsako drevo je okinčano z vsemi darovi lepe zimske narave, ki ne štedi v prikazovanju svojih lepot nobenemu, ki to vidi in čuti. Tako smo prispeli v najboljšem razpoloženju na vrh, ki je pokrit s 30 do 35 cm debelim snegom. V koči smo si uredili skromna ležišča ter nestrno pričakovali drugega dne, ko bo glavna točka dnevnega reda — smučanje. Ni še ugasnila zadnja zvezda na jasnem nebu, že si je nadel najneestrpnejši tovariš smuč na noge in — smuk — je sifrčal z največjo naglico v dolino. Brž so mu sledili še ostali in pričela se je smuka, da je bilo veselje. Nande se je izkazal kot dobrega vadiatelja, ki ni zastoj že pred leti uspešno dovršil smučarski tečaj. Sneg je bil v jutranjih urah jako ugoden, proti poldnevu pa je postal vsled toplega solnca skoro južen. S tem pa je tudi prispel čas odhoda. Kajti proletarci smo in za zabavo ter razvedrilo nam je le kratko odmerjen čas. Vsi pa so zatrdjevali, da v tako veselem razpoloženju še niso božiča praznovali.

Razno.

Korupcijska afera v amerikan-skem sodstvu. Štirinajst odvetnikov in več porotnikov v New Yorku, ki so v zvezi z detektivi in sodnimi funkcionarji izsiljevali obdolžence in obtožence ter mnogo kriminalnih zadev zatajili, je obtoženih, kakor poroča časopisje. Iz svojih žrtev so izsilili dva do tri milijone dolarjev ter znesek razdelili med seboj.

Krilati pismonoše. Na Dunaju je te dni prirejena razstava poštnih golobov, na katero so razne države po-

slale svoje poštne in vojaške golobe. Golobje so na razstavo sami prileteli z okrog vratu privezanimi izkaznicami. Najdaljši polet so morali napraviti holandski golobje iz Haaga in pa iz Harwicha na Angleškem, ki znaša do Dunaja 1180 kilometrov.

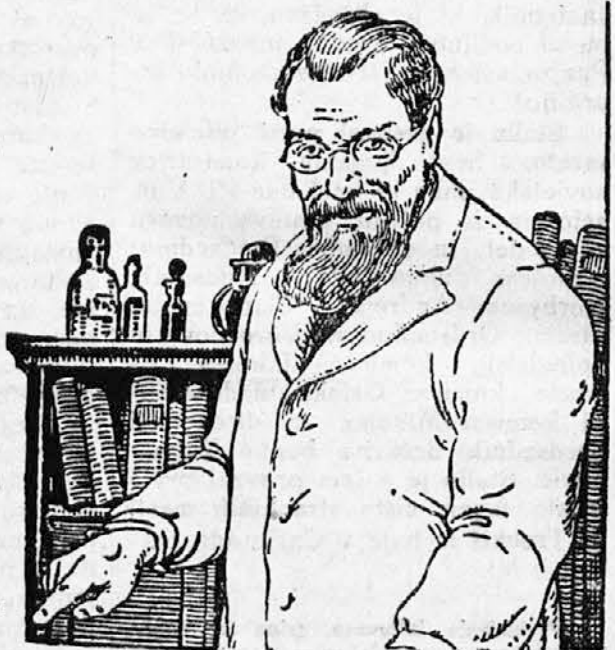
Najbolj razširjena nemška rodbinska imena. Po neki nemški statistiki je ugotovljeno, da nosi v Nemčiji 600.000 oseb ime Müller, 420.000 ime Schmidt. Na tretjem mestu je ime Mayer, na četrtem Schulze itd. Koliko Kranjcev, Dolinškov, Goriškov, Kramarjev je neki v Sloveniji?

Reumatičarji

Nabavite še danes
1 steklenico

ALGA
ZA MASAŽO

kajti že jutri Vas bo
USPEH
IZNENADIL

Če Vas boli ali trga

V { kosteh - rokah - nogah
sklepih - plečih - zobeh
kolkah - žilah - glavi

ALGA
PREMAGA BOLEZEN TAKOJ

DOBIVA SE POVSOD

1 steklenica

Din 16.—

LABORATORIJ „ALGA“,
SUŠAK

4 steklenice „ALGE“ Din 77.—
8 steklenic „ALGE“ Din 131.—
14 steklenic „ALGE“ Din 205.—
25 steklenic „ALGA“ Din 320.—

Sprejmite
Novo leto
z godbo!

Dober glasbeni instrument Vas naj zvesto spremlja celo leto in imeli boste marsikako veselo urico. Obiščite nas čisto neobvezno, pomagamo radi vsakemu z našim svetom.

TVORNIKA GLASBIL
MEINEL & HEROLD
PRODAJALNA:
MARIBOR, TRG SVOBODE 6

Zbirajte za
tiskovni sklad

PRISTOPAJTE K ZADRUGI
„**DELAVSKE DOM**“
Maribor, Frankopanova ulica 1.

TOVARNA VINSKEGA IN SPIRITNEGA KISA

I. KUŠAR
VIČ PRI LJUBLJANI

PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO!

STROJEPISKA

inteligentna gospodična, se sprejme v pisarno.
Lastnoročno pisane ponudbe na upravo lista.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.

Novoletna voščila

Srečno in veselo Novo leto

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke :

Srečno in veselo novo leto želi vsem članom Konsumno društvo rudarjev Hrastnik		Srečno in veselo novo leto želi vsem obiskoval- cem gostilne Pavla Malovrh gostilničarka v Konsumnem društvu Hrastnik		Trgovski nameščenci Konsumnega društva rudarjev Hrastnik	
MILOŠ HERZOG autopodjetje Hrastnik		DRAGO LISAC brivec Hrastnik		IVAN LOGAR mesar in gostilničar Hrastnik	
ALOJZ ŠTRAUS trgovina z mešanim blagom Hrastnik		PAVEL BAUERHEIM trgovina z mešanim blagom Hrastnik		SLAVKO BIRTIČ mesar in gostilničar Hrastnik	
ALOJZ LOGAR mesar in gostilničar Hrastnik		FRANJO RIBNIKAR mesar in prekajevalec Hrastnik		ANTONIJA ČEPLAK-VIZJAK trgovina z mešanim blagom Hrastnik	
VINKO IN MILKA DOMITROVIČ gostilna Hrastnik		PETER BAUERNHEIM mizar Hrastnik		USLUŽBENCI PARNE PEKARNE Konzumnega društva rudarjev Hrastnik	
Kinopodjetje JOŠKO VALEND Zagorje		Splošno konzumno društvo „Posavje“ Zagorje		CERAR ALOJZ sodavičar Trbovlje I	
ČERK JOŽEF mesar na občinskem prostoru in pri g. Dolinšek Trbovlje I.				Srečno in veselo Novo leto želi vsem svojim odjemalcem JOŽE LETNIK mlekarna Trbovlje I	
KOZINA KARL slaščičarna Trbovlje I				IVAN IN IVANA TERŽAN gostilna »Delavski dom« Trbovlje I	
RUDOLF JAPELJ IN DRUG sobno in dekorativno črkoslikarstvo ter pleskarstvo Trbovlje I				KOVAČ DRAGO mesar in prekajevalec Trbovlje I	
MARKO IN NEŽA ZALOKAR gostilna, podružnica »Del. dom« Trbovlje I		ZVEZA RUDARJEV JUGOSLAVIJE podružnica Trbovlje I		RADEJ DRAGOTIN trgovina z mešanim blagom Trbovlje I	
»SVOBODA« podružnica Trbovlje I		SITTER KLOTILDA restavracija Trbovlje I		PETRETIČ KONRAD podružnica »Delavski dom«-Terazija Trbovlje I	
PUŠKAR SLAVKO brivec Trbovlje I		ROMIH FRANC sodavičar Trbovlje I		VARGA JOSIP parna pekarna Trbovlje I	
POŽUN FRANC čevljarstvo, prodaja usnja in koles Trbovlje I		Damsko frizerski in brivski salon MAKS HUTER Trbovlje I		PODBREGAR JOŽE mesar Trbovlje I	
IVAN PODPEČAN čevljar Sp. Hudinja 59	ALBERT JARH trgovina z meš. blagom Celje-Gaberje	SIMONIŠEK ANTON frizerski salon za dame in gospode Celje-Gaberje	REZI ZAKOŠEK natakarica gostilne Čeček Celje-Gaberje	FRANJO ŠELIH krojaška delavnica Celje	IGNAC GRILEC strojno mizarstvo Gaberje, Prečna ulica 140
JAKOB BATIČ splošno slikarstvo in pleskarstvo Celje-Zavodna 27	PREBIL ANA trafika in branjarija Celje, Mariborska c. 3	Josip Gorenjak mesar in klobasičar — zajutrkovalnica Celje Kralja Petra cesta		ALBERT RUTAR strok. puškarsko-tehnična radionica Celje	MIHAEL BOŠTJANČIČ mizarstvo Celje-Gaberje 158
VEKOSLAV BORNŠEK špecerija in kolonijalno blago Celje, Prešernova 8	JOSIP LEBIČ trgovina in gostilna Celje-Sp. Hudinja			MARICA FILIPIČ Celje	ŠALAMON GERŠANOVIČ strojnik Celje

Novoletna voščila!

Srečno in veselo Novo leto

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče trvdke:

Kavarna „Evròpa“ Lastnica Helena Krušič Celje	F. S. Lukas žganjarna in tovarna likerjev Celje	Kavarna „Merkur“ Ignac Lebič Celje
I. Vegi trgovina z mešanim blagom in delikateso Celje	Gaberje	Vegi & Bevc modna in manufakturna trgovina Glavni trg 10 Celje
JOŽEF KRELL potrebščine za šport in potovanje (pletenine, specijalist za ženske nogavice) Kralja Petra c. 8 Celje	ALOJZ DROFENIK pri »Solncu« Glavni trg Celje	I. M. ŠONC zajutrkovalnica Vodnikova ul. Celje
ANTON DROFENIK mesar Celje Gaberje	IGNAC ŠIMENC izdelovanje krtač in čopičev Celje	BRATA ŠUMER Glavni trg 8 Celje
TEREZIJA PERMOZER za gostilni »Plevčak« in »Jugoslovan« Celje Gaberje 158	ANTON LEČNIK urar Glavni trg Celje	ANTON REBERSAK gostilna »Zeleni travnik« Celje
J. JELLENZ trgovina z usnjem in sirovimi kožami Celje	MARTIN OREHOVC krznar in izdelovatelj raznih čepic Celje	FRANC KRAJNC frizerski salon za dame in gospode Celje podružnica Gaberje
GRILEC FRANC trgovina z mešanim blagom Celje Gaberje 118	IVAN MASTNAK trgovina z manufakturo in konfekcijo Kralja Petra c. 15 Celje	ADOLF VOJSK mesarija Celje Gaberje 42
DRAGO BERNARDI hotel »Hubertus« in prekajevalnica Celje	»ELIDA« frizerski salon za dame in gospode Celje	DEČKO IVAN trgovec Celje
Štefan Hohnec mesar na trgu Celje	Ljudska kuhinja Celje	Hotel „Beli vol“ Fani Lebič Celje
Hotel in kavarna „Evropa“ Celje	Konzum. društ. za Slovenijo i. z. z o. z. Okrožje Celje	Domača zdravilna zelišča priporoča Drogerija Sanitas Celje Ljubljana Trbovlje

Novoletna voščila!**Srečno in veselo Novo leto**

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče tyrdke:

ANTON FAZARINC, špecerijska in delikatesna trgovina, CELJE

Prva celjska mizarška zadruga, r. z. z o. z. v Celju
splošno mizarstvo in izdelovanje mrtvaških krst

Gaberje štev. 52

F. KÖNIG
veletrgovina galanterije in igrač

Celje

FRANJO PUŠNIK
prej Šušterič, gostilna

Teharje 7

Celje

JAKOB KOVAČ
krojaški atelje

Celje

A. ROBEK
gostilna »Branibor«

Celje

IVAN ZDOLŠEK
trgovina z mešanim blagom

Celje

Gaberje 45

VIKTOR ŠKOFLEK
ključavničarstvo, vodovodne instalacije

Celje

Gaberje 76

IVAN OBERŽAN
pekarna

Zavodna

Celje

FISCHER & DRUG
manufakturna trgovina

Kralja Petra c. 22

Celje

ROZA ZAMPARUTTI
delikatesna trgovina

Celje

»SANA«
čokolada, bonboni, keksi

Aleksandrova 2

Celje

Karl Koštomaj
splošno kleparstvo

Celje

Gaberje 56

L. Junger
prekajevalnica

Celje

Vlado Cajhen
kolarstvo, izdelovanje tovornih in luksuznih vozov
Celje
Gaberje 118LEKARNA »PRI KRIZU«
Ph. Mr. Fedor Gradišnik

palača »Ljudske posojilnice«

Celje

A. M. BALDASIN
tovarna sodavice in pokalic

Celje

Gaberje

GRUDNIK VILJEM
slikarstvo

Celje

Gaberje

BOŽIČ ALOJZIJ
poslovodja Konzumnega društva za Slovenijo,
oddajališče
CeljeB. SODIN
parna žaga in lesna industrija

Celje

A. ZELENKO
cvetlični salon in vrtnarstvo
Kocenova ul.
CeljeREZI ZAKOŠEK
natakarica gostilne Čecek

Celje

Gaberje

KOS JOSIP
čevljar

Dečkov trg 6

Celje

FRANJO KUNŠEK
fotograf

Celje

JOSIP PEČNIK
veletrgovina z vinom

Celje

ŽIGA WEISS
konfekcijska trgovina

Celje

Gaberje 3

GOSTILNA »SOKOLSKI DOM«

Celje

M. Rauch
trgovina s steklom in porcelanom
Prešernova ulica
CeljeVsem našim odjemalcem peciva želimo
srečno in veselo Novo leto
Delavska pekarna
r. z. z o. z.
Celje in GaberjeHotel „Pošta“
Franc Rebenschegg
CeljeJULIO MEINL D. D.
uvoz kave — uvoz čaja
Gosposka ul. 7
MariborLjudska tiskarna d. d.
knjigoveznica in papirnica

Maribor, Sodna ulica 20, Slomškov trg 6

JOSIP PESEK
trgovina z mešanim blagom
Fochova ul.
MariborMARKO ROSNER
veletrgovina z manufakturnim blagom
Slovenska ulica 13
MariborFRANC SCHÖBER
Magdalenska parna pekarna
Kralja Petra trg 2
Maribor

Novoletna voščila!

Srečno in veselo Novo leto

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

L. Ornik manufakturna trgovina Maribor Koroška cesta 9	RUDOLF KALLE mehanična delavnica in prodajalna pisalnih strojev Slovenska ul. 28 Maribor Slomškov trg 1 Celje	Kavarna „ASTORIA“ ALOJZIJ STREHAR Maribor Slovenska ulica 2
	JOZEFA OSIM kemična čistilnica oblek Koroška cesta 17 Maribor	
ANA MATKO gostilna »Ljudski dom« Ruška cesta 7 Maribor	IVAN ZAMUDA pekarna Frankopanova ul. 9 Maribor	FRIDERIK WUTTE mesarija Frankopanova 33 Maribor
FERD. KAUFMANN glavna zaloga kvasa, trgovina s špecerijo in dež. pridelki Kralja Petra trg 1 Maribor	IVAN TRPIN manufakturna trgovina Vetrinjska ulica 15 Maribor	PAVLA JANCER hotel »Pri zamorcu« Gosposka ulica Maribor
FRANJO TRAVISAN trgovina z mešanim blagom Frankopanova 31 in 55 Maribor	STRASCHILL & FELBER trgovina z lesom Pristaniška ul. 8 Maribor	SREČKO PIHLAR trgovina z manufakturo Gosposka ul. 5 Maribor
VALENTIN SENEKOVIČ krojaški atelje Mlinska ul. 9 Maribor	KATICA KOTNIK-GOLOB kavarna »Bristol« Vetrinjska ul. 28 Maribor	MIHAEL KOKOT kavarna »Evropa« Aleksandrova 45 Maribor
F. BINDER zlatar in graver Orožnova ul. 6 Maribor	BOGOMIR DIVJAK trgovina koles in zimskih športnih potrebščin, mehanična delavnica, poniklovalnica in izdelovanje otroških vozičkov MARIBOR Glavni trg 17 Ključavničarska ulica 1	JOSIP RATAJC kleparski mojster Pobrežka c. 8 Maribor
FRANC NEGER & SIN tovarna koles in šivalnih strojev Vetrinjska ul. 17 - Slovenska u. 29 Maribor		ANTON FEIERTAG parna pekarna Betnavska cesta 43 Maribor
S. AMON konfekcija, kolesa, šivalni, pisalni in pletilni stroji, gramofoni in gramofonske plošče itd. Glavni trg 5 Maribor		FRANC DOVEČAR trgovina z mešanim blagom Koroška c. 84 Maribor
LJUDEVIT VLAHOVIČ gostilna in mesarija Aleksandrova 38 Maribor		ERNST GERT trgovina stekla in porcelana Gosposka ul. 13 Maribor
VINCENC BEZJAK kovač Maribor Tezno		HENRIK MULEC pekarna Na Obrežju 3 Studenci pri Mariboru
GUSTAV JELENC pekarna Nasipna ulica 6 Pobrežje pri Mariboru	KARL ROBAUS pekarna Koroška cesta 24 Maribor	M. RANTAŠA trgov. z mešanim blagom Aleksandrova c. 47 Studenci pri Mariboru
EKSPORTNA HIŠA »LUNA« lastnik A. Pristernik Aleksandrova c. 19 Maribor	IVAN KRAVOS trgovina s torbarskimi izdelki Aleksandrova c. 13 Maribor	ŠTEFAN RUSL mizar Kralja Petra c. 18 Studenci pri Mariboru
JOSIP MAJDIČ restavracija »Grajska klet« Grajski trg Maribor	FRANC AMBROZIČ slikar in pleskar Grajska ulica 3 Maribor	ALOJZ REČNIK elektrotehnično podjetje Pobrežka cesta 6 Maribor
STANISLAV VIDOVIČ krojaški atelje Gledališka ulica 10 Maribor	VIKTOR VIHAR mesarija Ruška cesta 8 Maribor	HINKO KOSIČ restavracija »Vetrinjski dvor« Vetrinjska ulica 24 Maribor
I. PREAC trgovina z manufakturo Glavni trg 13 Maribor	FRANC in MARJETA VERZEL kovačija in gostilna Frankopanova c. 25 Maribor	MAKS PUCHER modna trgovina, perilo, pletenine itd. Gosposka ul. 19 Maribor
I. marib. delavska pekarna r. z. z o. z. Maribor Tržaška cesta	AVGUST ZLAHTIČ razpečevalnica ameriških mineralnih produktov in kemikalij Grajski trg 1 Maribor	JOZEF KREML špecerija in kolonijalno blago. — Dnevno sveže žgane kavine mešanice Meljska c. 9 Maribor
	ANTON PAŠ modna trgovina Slovenska ul. 4 Maribor	INŽ. ARH. JELENC & INŽ. ŠLAJMER gradbeno podjetje in tehnična pisarna, družba z o. z. Vetrinjska ul. 30 - Tel. 2212 Maribor

Novoletna voščila!

Srečno in veselo Novo leto

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče trvdke:

Ciril Kampl izdelovatelj soda-vode Maribor Kettejeva ulica 1	JUSTIN GUSTINCIC mehanična delavnica in trgovina Tattenbachova ul. 14 Maribor	Jakob Lah modna trgovina in konfekcija Maribor Glavni trg 2
FRANC LEPOŠA trgovina s kolesi in šivalnimi stroji Glavni trg, pod Veliko kavarno Maribor	JOSIP MAREK gostilna Mlinska ulica 15 Maribor	DOLČEK & MARINI manufakturna trgovina Gosposka ul. 27 Maribor
IVAN in HELENA KVAS trgovina s klobuki Aleksandrova cesta 32 Maribor	M. RENCELJ trgovina z mešanim blagom Pobrežje pri Mariboru	FRANC LAH manufakturna trgovina Vetrinjska ul. 13 Maribor
FRANC REICHER modni atelje Tržaška cesta 18 Maribor	J. M. DOLNIČAR pivovarniška restavracija Aleksandrova c. 3 Maribor	ANDREJ HALBWIDL hotel »Stara pivovarna« Jurčičeva ulica Maribor
I. N. ŠOŠTARIČ manufakturna trgovina Aleksandrova c. 13 Maribor	ANTON TAVČAR tovarna za mesne izdelke Jurčičeva ulica 3 Maribor	KARL JANČIČ manufakturna trgovina Aleksandrova c. 11 Maribor
PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJACEV r. z. z o. z. Ruška cesta 5 Maribor	MARIJA JAHN modistinja Stolna ulica 2 Maribor	JOSIP ŠEREC kavarna »Jadran« Aleksandrova c. 36 Maribor
USSAR FERDINAND trgovina z mešanim blagom Glavni trg 1, pod Veliko kavarna Maribor	Kavarna „Central“ IDA STICKLER Maribor Gosposka ulica	JOSIP SULIČ trgovina s čevlji in usnjem Aleksandrova 30 Maribor
FRANC KORMANN trgovina z galanterijskim blagom Gosposka ulica 3 Maribor	A. PLATZER trgovina s papirjem in knjigoveznica Gosposka ulica 3 Maribor	FRANC WEILER Billerbeckov naslednik trgovina barv Gosposka ul. 29 Maribor
FRANC ZEMLJIČ hotel in restavracija »Pri orlu« Grajski trg Maribor	FELIKS MICHELITSCH modna trgovina Gosposka ul. 14 Maribor	A. DURJAVA tovarna perila Gregorčičeva 24 Maribor
FELIKS SKRABL manufakturna trgovina Gosposka ulica 11 Maribor	JOSIP KLIMA trgovina z mešanim blagom Frankopanova c. 35 Maribor	ALOJZ GNIUSEK manufakturna trgovina Glavni trg 6 Maribor
PUGEL & ROSSMANN veletrgovina z vinom Trg Svobode 3 Maribor	ALOJZ in ANTONIJA SENICA gostilna in kavarna Tattenbachova ul. 5 Maribor	FRANJO KOREN pekarna Slomškov trg 6 Maribor Smetanova 51
ANTON BUTOLEN strojarna Loška ul. 18 Maribor	IGNAC LIPUŠ mehanična delavnica Koroška cesta 90 Maribor	VIKTOR MEDEN veležgarnja, tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač Celovška cesta 10 Ljubljana
AVGUST GUSEL čevljarski mojster Frankopanova 55 Maribor	JAKOB MULAVEC založa ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih predmetov Kralja Petra trg 1 Maribor	IVAN BONAČ trgovina s papirjem in pisarniškimi potrebščinami Ljubljana
PAVEL HERIČKO lončar in izdelovatelj peči Tattenbachova ul. 6 Maribor	F. BERNHARD SIN lastnik Gustav Bernhard skladišče stekla Aleksandrova c. 17 Maribor	IVANKA TOMŠIČ manufakturna trgovina Sv. Petra c. 38 Ljubljana
„DEPA“ parna pekarna r. z. z o. z. Telefon št. 31-71 Ljubljana Postojnska ulica 11 Prva radniška pekarna r. z. s. o. j. Zagreb kod poslovdja.	Zadružna banka Ljubljana	Luka Menard „Import čaja“ Ljubljana Dalmatinovo 10

Novoletna voščila!**Srečno in veselo Novo leto**

žele cenj. odjemalcem, naročnikom kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

TOPILNICA MASTI mesna industrija Evald Popović Ljubljana	F. M. SCHMITT na debelo Pred Škofijo 2, na drobno Lingarjeva ulica 4 Ljubljana	THE REX Co. pisalni stroji Ljubljana
TISKARNA »SLOVENIJA« d. z o. z. Wolfova ul. 1 Ljubljana	Vnovčevalnica Fr. Klemenc tvornica mesnih izdelkov in konserv Ljubljana Vič	A. KLAŠEK & A. ROTH restavraterja Hotel »Slon« Ljubljana
TOMAŽ BIZILJ gostilna »Kolovrat« Pred škofijo Ljubljana	FRANC JEREB tiskarna nasproti velesojma Ljubljana VII.	GOSTILNA SLOBODNIK Medvedova ul. 24 Ljubljana VII.
J. PERDAN nasledniki Ljubljana	Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev vpisana zadruga z omejeno zavezo	Konfekcija Frande K. Derenda Ljubljana
Higijenična pralnica FR. ŠIMENC kemično snajenje oblek Kolodvorska ul. 8 Ljubljana	LEKARNA DR. G. PICCOLI Ljubljana Dunajska c. 6	JOSIP PEKLENIK čevljarstvo Kolizejska cesta 20 Ljubljana
ANA MIHOLIČ kavarna in gostilna »Central« Ljubljana	LUPŠE IVAN konfekcija in manufaktura Karlovška c. 30 Ljubljana	»PRODUKTA« tovarna za kis d. z o. z. Ljubljana Ježica
M. TIČAR trgovina s papirjem in pisarn. potrebščinami Šelenburgova 1 Ljubljana Sv. Petra c. 26	Naj koncem leta vsak priseže, da s prvim dnevom svečano se zaveže: Uživati na zemlji raj in piti pravi „Buddha“ čaj! TEA IMPORT Ljubljana Aškerčeva ulica 13	PROJA, družba z o. z. Ljubljana
PETER PODBORŠEK veletrgovina z vinom Telefon št. 3072 — Ček. rač. št. 14.923 Ljubljana-Šiška Celovška cesta 34	NOVA »JUGOMETALIJA« družba z o. z. Aškerčeva ul. 3 Ljubljana	DE SCHIAVA FRANČIŠKA gostilničarka Kolodvorska c. 24 Ljubljana
L. MIKUŠ trgovina z dežniki Ljubljana	JOSIP BRESKVAR čevljarstvo Škofja ul. 10 Ljubljana	FRAN IGLIČ krojaški atelje Pražakova ulica 1 Ljubljana
MEDIČ-ZANKL tovarna olja, lakov in barv družba z o. z. Podružnice: Maribor, Novisad Centrala: Ljubljana	KONZUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO v Ljubljani	Delniška družba pivovarna „UNION“ Ljubljana I. poštni predal šte. 45

